

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**ANALÝZA POTENCIÁLU
CESTOVNÍHO RUCHU
V PŘÍRODNÍM PARKU CHŘIBY**

Bakalářská práce

Autor : Josef Hrušák,

Rekreologie – management volného času a rekreace

Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Olomouc 2010

Jméno a příjmení autora: Josef Hrušák

Název bakalářské práce: Analýza potenciálu cestovního ruchu v přírodním parku Chřiby.

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2010

Abstrakt:

Cílem bakalářské práce je zpracování analýzy potenciálu cestovního ruchu v přírodním parku Chřiby. Součástí práce je analýza nabídky v oblasti cestovního ruchu, definice jejích silných a slabých stránek pomocí SWOT analýzy a zpracování návrhu možností pro další rozvoj území.

Klíčová slova:

Potenciál

SWOT analýza

Rozvoj

Přírodní park

Cestovní ruch

Marketing

Rekreace

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Josef Hrušák

Title of the bachelor's paper: The force function analysis of the tourism in the natural park Chřiby.

Department: Department of Recreology

Supervisor: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

The year of presentation: 2010

Abstrakt:

The aim of my bachelor's thesis is to analyse the tourism potential in the natural park Chřiby. The paper is going to examine the current state in the area of tourism and define its strong and weak points by means of the SWOT analysis. It is also going to suggest the future possible development of the area.

Keywords:

Potential
SWOT analysis
Development
Natural park
Tourism
Marketing
Recreation

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně s odbornou pomocí Ing. Haliny Kotíkové, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a řídil se zásadami vědecké etiky.

V Morkovicích dne 22. 4. 2010

.....

Děkuji Ing. Halině Kotíkové, Ph.D za odborné vedení práce.

OBSAH:

1	ÚVOD.....	8
2	SYNTÉZA POZNATKŮ.....	9
	2.1 Pojmový aparát.....	9
	2.2 Marketing v cestovního ruchu.....	13
	2.2.1 Marketingový mix	14
	2.2.1.1 Základní marketingový mix.....	14
	2.2.1.2 Rozšířený marketingový mix.....	18
3	CÍLE.....	21
4	METODIKA.....	22
5	VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	23
	5.1 Vymezení oblasti.....	23
	5.2 Charakteristika oblasti.....	23
	5.2.1 Historie.....	23
	5.2.2 Geomorfologie oblasti.....	24
	5.2.3 Hydrologie.....	25
	5.2.4 Flóra.....	25
	5.2.5 Fauna.....	25
	5.2.6 Významné obce a města přírodního parku Chřiby.....	26
6	ANALÝZA POTENCIÁLU CESTOVNÍHO RUCHU.....	29
	6.1 Analýza primárního potenciálu.....	29
	6.1.1 Analýza přírodních předpokladů.....	29
	6.1.2 Analýza antropogenních předpokladů.....	32
	6.1.2.1 Památky.....	32
	6.1.2.2 Akce a události v analyzované oblasti.....	37

6.1.2.3	Nehmotný potenciál.....	40
6.2	Analýza sekundárního potenciálu.....	41
6.2.1	Analýza ubytovacích a stravovacích služeb.....	41
6.2.2	Analýza dopravní dostupnosti.....	43
6.2.3	Analýza doprovodných služeb.....	44
6.3	Analýza terciárního potenciálu.....	47
6.3.1	Mikroregiony v analyzovaném území.....	47
6.3.2	Informační centra.....	49
6.3.3	Marketing analyzovaného území	50
7	SWOT ANALÝZA.....	54
7.1	Silné a slabé stránky regionu.....	55
7.2	Příležitosti a hrozby regionu.....	60
8	NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	64
8.1	Návrhy a doporučení vycházející z analýzy primárního potenciálu.....	64
8.2	Návrhy a doporučení vycházející z analýzy sekundárního potenciálu..	65
8.3	Návrhy a doporučení vycházející z analýzy terciárního potenciálu.....	66
9	ZÁVĚR.....	67
10	SOUHRN.....	68
11	SUMMARY.....	69
12	REFERENČNÍ SEZNAM.....	70
13	PŘÍLOHY.....	73

1 ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci na téma Analýza potenciálu cestovního ruchu v přírodním parku Chřiby jsem si zvolil oblast, na jejímž okraji od dětství žiji a jejíž osud a budoucí rozvoj mi není lhostejný. Na základě zkušeností a znalostí, které jsem získal studiem oboru Rekreologie – management volného času a rekreace na katedře rekreologie na Univerzitě Palackého v Olomouci budu analyzovat potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v uvedené oblasti a následně se pokusím nastínit možnosti dalšího rozvoje regionu.

Oblast přírodního parku Chřiby se nachází na východní Moravě, jedná se o malé horské pásmo mezi Hornomoravským a Dolnomoravským úvalem. Chřiby tvoří hranici mezi dvěma národopisnými oblastmi, na severní straně se nachází úrodné roviny Hané, z jižní strany přechází pohoří do slunečných svahů Slovácka, kde se pěstuje víno a dodržují lidové zvyky a tradice, jenž jsou cennou devizou této oblasti. Krásné a zachovalé prostředí Chřibů ukrývá řadu přírodních, kulturních a historických zajímavostí. Nachází se zde 11 zvláště chráněných přírodních území a 5 národních kulturních památek. To vše, spolu s dochovanou vesnickou architekturou, množstvím místních tradic, vytváří vhodné prostředí s velkým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Rozlohou malý, avšak velmi významný region leží prozatím na okraji zájmu domácích i zahraničních turistů. Proč je tomu tak se pokusím analyzovat ve své bakalářské práci. Zároveň předložím návrhy a doporučení pro zlepšení situace.

Cestovní ruch je považován za jedno z nejperspektivnějších odvětví světové ekonomiky. Jeho udržitelný rozvoj a řízení znamená nejen hospodářský přínos, ale má i pozitivní vliv na zachování původních tradic a kultur, na ochranu životního prostředí, zvýšení počtu pracovních míst, vybudování infrastruktury atd. V oblasti Východní Moravy, kde nejsou bohaté přírodní zdroje ani rozvinutý průmysl, může být cestovní ruch jedním z klíčových aspektů rozvoje regionu.

2 SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1 Pojmový aparát

Analýza – vědecká metoda založená na dekompozici celku na elementární části. Cílem analýzy je identifikovat podstatné a nutné vlastnosti elementárních částí celku, poznat jejich podstatu a zákonitosti (<http://slovník-cizích-slov.abz.cz/>).

Cestovní ruch – „za cestovní ruch je označován pohyb lidí mimo jejich vlastní prostředí do míst, která jsou vzdálena od jejich bydliště, za různými účely, vyjma migrace a výkonu normální denní práce“ (Jakubíková, 2009, 18).

Všeobecně uznávaná je definice Světové organizace cestovního ruchu WTO (World Tourism Organization), kterou ve své knize uvádí i Hesková (2006, 11) „cestovním ruchem se rozumí činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“. Stanovenou dobou se v mezinárodním cestovním ruchu rozumí jeden rok, v domácím cestovním ruchu šest měsíců.

Domácí i zahraniční cestovní ruch lze rozdělit podle různých hledisek do několika kategorií. Podle motivace a cíle cesty můžeme pojmenovat cestovní ruch rekreační, poznávací, vzdělávací, sportovní, náboženský atd. Podle délky pobytu jej dělíme na krátkodobý, střednědobý a dlouhodobý. Dále lze cestovní ruch dělit podle způsobu dopravy, stravování, prostředí atd. Obecně platí, že pro rozvoj cestovního ruchu je hlavním předpokladem možnost a ochota člověka cestovat, k čemuž potřebuje mít dostatek volného času a finančních prostředků.

Destinace cestovního ruchu – geografický prostor (místo určení), který si účastník cestovního ruchu vybírá jako cíl své cesty. Palatková (2006, 16) definuje destinaci „jako svazek různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu (atraktivitu), místa nebo oblasti“. Destinace se skládají z řady komponentů, o jejich sladění s potřebami trhu se stará marketing destinací. Návštěvník v destinaci očekává komplexní nabídku služeb z oblastí:

- Ubytování
- Stravování

- Dopravní obslužnosti
- Středisek pro trávení volného času
- Regionálních událostí
- Průvodcovské služby
- Informační služby
- Zábavy atd.

Poptávka v cestovním ruchu – „množství daného produktu cestovního ruchu, které kupující jedinec nebo skupina jedinců hodlá koupit za danou cenu na daném trhu v daném čase“ (Pásková, Zelenka, 2002, 220). Pokud chce firma úspěšně působit na trhu musí znát a rozumět potřebám svých potenciálních zákazníků. To je také jedna z nejdůležitějších úloh marketingu. Poptávka v cestovním ruchu je velmi proměnlivá. Reaguje na módní trendy, závisí na počasí, politické situaci, měnovém kurzu atd.

Potenciál cestovního ruchu – Znalost poptávky spolu s dalšími marketingovými nástroji jsou základem k vytvoření nabídky. Királová (2003, 40) dělí nabídku v cestovním ruchu dvě části:

- Primární potenciál – zde se rozlišuje dále potenciál:
 - a) Přírodní – geomorfologické předpoklady, klima, hydrologické předpoklady, flóra a fauna.
 - b) Kulturně historický (antropogenní) – památky, akce a události, nehmotný potenciál.
- Sekundární potenciál – ubytovací a stravovací služby, dopravní dostupnost, doprovodné služby.

K těmto dvěma částem bychom mohli přiřadit potenciál terciární:

- Terciární – zahrnuje podpůrné služby a organizace ze soukromého i veřejného sektoru, například mikroregiony, informační centra, marketing daného území, obchody, banky, organizace spojené s turismem, pošty atd.

Volný čas – Termín volného času vznikl již ve starověku, poprvé jej definoval Aristoteles. Výkladový slovník cestovního ruchu (Pásková, Zelenka, 2002, 315) jej

definuje jako „ veškerý čas, zbývající z 24 hodin dne po odečtení průměrné pracovní doby, průměrné doby na cestování do a z práce, průměrné doby věnované spánku, provádění nezbytných domácích prací a uspokojování nezbytných potřeb člověka“. Němec a kol. (2002, 17) nabízí srozumitelnější definici volného času: „ je to čas, v němž člověk svobodně volí a dělá takové činnosti, které mu přinášejí radost, potěšení, zábavu, odpočinek, které obnovují a rozvíjejí jeho tělesné a duševní schopnosti, popř. i tvůrčí schopnosti.“ Existuje i pojem čas polovolný, to je doba, kdy se jedinec ve svém volném čase rozhodne vykonávat činnost, ve které musí dále pokračovat, neboť jsou na něj vázáni další lidé. Například sportovní tým nebo divadelní skupina. Volný čas má tři základní funkce: Odpočinek, zábava, rozvoj lidské osobnosti.

„Na kvalitu volného času mají vliv faktory politické, ekonomické, sociální, kulturní a stav životního prostředí“ (Pávková a kol., 1999, 32). Tyto faktory mohou kvalitní trávení volného času podporovat nebo ztěžovat. Pro cestovní ruch tvoří volný čas jeden ze základních předpokladů. Je s ním úzce spjat, stejně jako uvedené faktory (např. člověk nemůže cestovat, pokud mu to nedovolí politická nebo ekonomická situace).

Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu – je chápán jako soubor principů, činností a chování, které umožňují rozvíjet cestovní ruch takovým způsobem, aniž by bylo poškozováno přírodní prostředí. V ČR byl tento termín definován přímo v zákoně. Paragraf 6 zákona č. 17/Sb. z roku 1992 (Moldan, 2001, 79) zní: „Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“. Koncepce (pojetí, rozvržení, představa – <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/>) státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007 – 2013 (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006, 16) stanovuje hlavní strategické cíle udržitelného rozvoje cestovního ruchu:

1. Posílení postavení cestovního ruchu v národním hospodářství (růstu absolutní výše HDP vytvořeného cestovním ruchem, zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu, podpora podnikání především MSP v cestovním ruchu).
2. Růst konkurenceschopnosti cestovního ruchu České republiky v evropském

prostoru (měřený mj. růstem výdajů zahraničních turistů v ČR).

3. Růst objemu pobytového cestovního ruchu v České republice (včetně růstu objemu domácího cestovního ruchu).
4. Zachování kvality přírodního prostředí a složek životního prostředí, jež jsou v oblasti cestovního ruchu využívány a mohou být rozvojem cestovního ruchu ovlivněny.

Přírodní park – K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami zřizuje orgán ochrany přírody pomocí závazných právních předpisů přírodní park a stanovuje omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Přírodní památka – zákon č. 114/1992 sb. o ochraně přírody a krajiny ji definuje jako „Přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk“.

Přírodní rezervace – „Menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast“ (zákon č. 114/1992 sb.)

Národní kulturní památka – „Kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje vláda České republiky nařízením za národní kulturní památky a stanoví podmínky jejich ochrany“ (zákon č. 20/1987 sb.). Ministerstvo kultury může za kulturní památku prohlásit především věci nebo soubory věcí, které jsou významnými doklady historického vývoje, způsobu života a životního prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti – jde o projevy tvůrčích schopností a práce člověka, které vykazují hodnoty historické, umělecké, vědecké, technické či revoluční. Dále může Ministerstvo kultury prohlásit za kulturní památky věci nebo jejich soubory, které sice samy o sobě nemají uvedené

hodnoty, ale mají přímý vztah k významným osobnostem nebo historickým událostem.

2.2 Marketing v cestovního ruchu

Marketing – „je společenský a manažerský proces, jehož prostřednictvím uspokojují jednotlivci a skupiny své potřeby a přání v procesu výroby a směny produktů a hodnot“ (Jakubíková, 2009, 44). Děje se tak na trhu, což je prostor, kde se střetává nabídka a poptávka. „Trh se skládá ze všech potenciálních zákazníků sdílejících zvláštní potřebu nebo požadavek, kteří by mohli být ochotni a schopni se účastnit směny, aby uspokojili tuto potřebu či požadavek“ (Kotler, 1992, 9). Charakteristické pro tržní prostředí v oblasti cestovního ruchu je, že se zde realizuje prodej produktů i prodej služeb.

Segmentace trhu – „proces, jímž je trh rozdělen na odlišné skupiny kupujících, kteří mohou požadovat specifické výrobky nebo marketingové mixy. Existují různé způsoby, jak segmentovat trh a rozvinout profily výsledných tržních segmentů“ (Kotler, 1992, 280). Firma rozdělí trh na segmenty stejnorodých skupin, pro které stanovuje cílený marketingový mix, aby v co nejvyšší míře ovlivnila jejich nákupní chování. Nejčastější segmentace v oblasti cestovního ruchu jsou:

a) demografická segmentace – organizace cestovního ruchu člení obyvatelstvo podle demografických kritérií (pohlaví, věk, vzdělání, příjem atd.) a na jejich základě stanovují konkrétní nabídky.

b) geografická segmentace – je založena na různorodosti geografických poměrů (rozdíly v jednotlivých regionech, destinacích, přírodních podmínkách, kultuře, stravovacích návycích atd.).

c) psychografická segmentace – skupiny jsou tvořeny podle životního stylu, zálib, zájmů, společenských faktorů a podobně.

d) segmentace podle užití – rozdělují spotřebitele podle toho, jakým způsobem budou daný produkt využívat.

e) segmentace podle výhod – zákazníci se vymezují na základě výhod, jaké jim produkt přináší, co je přimělo k nákupu konkrétního produktu.

Tržní zacílení – organizace na základě poznání tržních segmentů rozhoduje, které jsou pro ni nejvýhodnější. Ty jsou pak jejím cílovým trhem a stanovuje na ně potřebný marketingový mix.

2.2.1 Marketingový mix

Marketingový mix představuje soubor nástrojů, jejichž pomocí pracovníci marketingu ovlivňují zákazníky. „Sestává z různých prvků marketingového programu, které napomáhají úspěšnému zavádění marketingové strategie a umístování podniku na cílových trzích“ (Payne, 1996, 129) Jednotlivé prvky se kumulují v různé intenzitě tak, aby byly zacíleny na požadovaný segment zákazníků. Musí však být vyvážené. Cílem však je uspokojit potřeby zákazníka a přinést zisk organizaci. Základní marketingový mix obsahuje čtyři prvky (v angličtině 4P) – Produkt (product), cenu (price), distribuci (place) a komunikaci (promotion). V oblasti služeb však hovoříme o tzv. rozšířeném marketingovém mixu. K základním prvkům přiřazujeme ještě další – Lidé (people), procesy (processes), balíčky služeb (packaging), tvorba programů (programming), spolupráce (partnership).

2.2.1.1 Základní marketingový mix

Produkt

Podle Kotlera (1992, 461) je „výrobek cokoli, co lze na trhu nabídnout, co získá pozornost, co může sloužit ke spotřebě, co může uspokojit nějaké přání nebo potřebu“. Tentýž autor uvádí, že většina produktů jsou fyzické výrobky, avšak také služby, osoby, místa i myšlenky.

Cestovní ruch je sám řazen mezi služby, produkty cestovního ruchu mají ve svém marketingovém mixu různý podíl hmotných i nehmotných prvků. Produkt má tři úrovně – **základní produkt** (jádro produktu) je to co zákazník skutečně kupuje, co uspokojí jeho potřebu. Může to být například zážitek, fyzická námaha, zábava, jídlo atd. Úkolem pracovníků marketingu je následně nabalit na základní produkt charakteristické vlastnosti, které zákazník očekává. Je to provedení, kvalita, značka, obal, design a styl. Tím změnil základní produkt na **reálný produkt**. Přidáním dalších užitečných hodnot a dodatečných služeb (záruční lhůty, způsob platby, poradenství, servis atd) se reálný produkt změnil na **rozšířený produkt**.

Úkolem marketingu je pochopit, co zákazník ve všech třech rovinách produktu požaduje. Není to jednoduché, protože různé segmenty zákazníků si mohou koupit tytéž produkty, ale k uspokojení rozdílných potřeb. Základním principem je snaha přizpůsobit produkt hodnotám, které zákazníci požadují. Produkt během své životnosti prochází určitými fázemi. Nejprve je produkt zaváděn na trh, poté vstupuje do fáze růstu, následuje fáze zralosti a nakonec fáze poklesu, kdy je produkt stahován z prodeje. Jeho životnost záleží na mnoha faktorech. Například v cestovním ruchu jsou produkty závislé na politické situaci, módnosti, počasí v oblasti, měnovém kurzu, infrastruktuře atd. Pokud však požadavek zákazníků dočasně poklesl z důvodu dlouhodobě nepříznivému počasí v destinaci, může být jen otázkou času, kdy se produkt vrátí zpět na trh, ve stávající či inovované formě. Vývoji a inovaci produktu věnují organizace cestovního ruchu velkou pozornost. Nové nápady lze čerpat nejen z vnitřních zdrojů, což je jeden z hlavních úkolů marketingu, ale i na základě impulzů vně organizace. Marketingové oddělení provádí pravidelné průzkumy trhu, aby znaly potřeby potenciálních zákazníků, inspiraci je možno nalézt i u konkurence, dodavatelů, reklamních agentur atd.

Cena

„Cena je hodnota, jíž se zákazníci vzdají výměnou za získání požadovaného produktu. Cenu lze zaplatit ve formě peněz, zboží, služeb, přízně, volebního hlasu nebo čehokoliv jiného, co má hodnotu pro druhou stranu“ (Jakubíková, 2009, 222).

Ceny produktu jsou ovlivňovány záměry organizace, která je prodává. Organizace může nasadit vyšší ceny ve snaze získat co nejvyšší obrátu a zisk, může se také nejprve snažit získání co největšího tržního podílu a její ceny budou pro zákazníky příznivější. Cenová politika je velmi důležitá, měla by splňovat strategická kritéria a současně i očekávání trhu. U služeb je cena důležitá pro vnímání kvality a hraje významnou úlohu při budování image služby. Organizace prodávající produkty v oblasti cestovního ruchu tvoří ceny třemi hlavními způsoby:

- **Tvorba ceny podle nákladů** – prodejní cena produktu vychází z výrobní ceny, k níž se připočítává obchodní marže. Je to nejrozšířenější způsob tvorby cen, nevýhodou je, že nebere v potaz požadavky trhu a zákazníka.

- **Tvorba cen podle poptávky** – ceny reagují na aktuální poptávku na trhu. V případě zvýšení poptávky se zvyšují i ceny, v opačném případě se ceny sníží, často i bez ohledu na její výrobní náklady. Příkladem je cenová politika v ubytovacích zařízeních v sezóně a mimo sezónu.
- **Stanovení cen podle konkurence** – Organizace stanovuje ceny výrobků nebo služeb ve vztahu k cenám konkurence. Což jí přináší možnost zvyšovat podíl na trhu.

V praxi se často uplatňují při stanovení cen všechny tři metody současně. Pokud chce organizace na trhu dlouhodobě působit, musí prodávat nad své výrobní náklady, ale s ohledem na poptávku trhu a na ceny konkurence.

Tvorba cen v cestovním ruchu má svá specifika. Častokrát si zájemce nekupuje pouze jednu konkrétní službu, ale celý balík služeb (například zájezd), ve kterém je obsaženo mnoho dílčích produktů (doprava, ubytování, stravování, průvodcovské služby atd.) Aby organizace v cestovním ruchu úspěšně prodávaly své produkty používají různé cenové strategie. Obvyklé je například uzpůsobovat ceny podle času (slevy mimo sezónu či o víkendech). Ceny se také diferencují podle klientely, běžné jsou jiné ceny pro důchodce, děti a studenty. Pro organizace působící v cestovním ruchu je tvorba ceny často velmi složitá, neboť jí musí stanovit s velkým předstihem, například při tvorbě předsezónního katalogu.

Distribuce

„Marketingové cesty (distribuce) jsou skupiny nezávislých organizací, které se podílejí na procesu zpřístupňování produktu a služeb užití nebo spotřebě“ (Kotler, 2001, 483). Distribuce je způsob, kterým se produkt dostává od prvovýrobce ke konečnému spotřebiteli. Je důležitým prvkem marketingového mixu, neboť pokud se zákazníkovi líbí nějaký výrobek či služba, je ochoten za něj zaplatit požadovanou cenu, musí mu být dostupný. Většinou je do procesu zainteresováno více podniků a osob, než produkt doputuje ke spotřebiteli. Distribuční cesty jsou voleny tak, aby co nejvíce vyhovovaly zákazníkům a možnostem firmy, neboť náklady na ni představují významnou součást prodejní ceny produktu. Vzhledem k tomu, že produkty v oblasti cestovního ruchu jsou převážně služby, panují zde oproti klasickým výrobkům některé odlišnosti. V mnoha případech namísto toho, aby se služba distribuovala ke spotřebiteli, musí

on se dostavit na místo jejího poskytování (např. vlastní doprava do destinace cestovního ruchu). Distribuce produktů cestovního ruchu má dvě formy:

- Přímo od producenta k zákazníkovi
- Nepřímo od producenta k zákazníkovi přes zprostředkovatele začleněné do distribučních kanálů

Organizace mohou používat i obě kombinace, rozhodnutí závisí na distribučních nákladech a celkových marketingových cílech firmy.

Propagace

Podle Coulson-Thomase (Horner, Swarbrooke, 2003, 204) „úlohou propagace je komunikovat s jednotlivci, skupinami nebo organizacemi za účelem přímého i nepřímého usnadnění obchodních výměn informováním a přesvědčováním jednoho nebo více posluchačů, aby přijali produkty nějaké organizace“.

Propagace představuje prostředky, kterými se organizace snaží informovat, ovlivňovat a přesvědčovat zákazníky o svých produktech. Cílem je prodat svůj produkt, nedílnou součástí je také komunikace se zákazníky, s veřejností i vytváření dobrého jména organizace. Marketingová komunikace probíhá na dvou úrovních. Osobní komunikace oslovuje přímo zákazníka, zatímco masová komunikace se obrací na velkou skupinu spotřebitelů. Formu si volí každá organizace podle svých marketingových cílů. Propagace má svůj marketingový komunikační mix, jenž má několik prvků:

- Reklama – „ je jakákoliv placená forma neosobní prezentace a propagace myšlenek, zboží nebo služeb konkrétním investorem“ (Kotler, 2001, 569). Ta je považována za nejdůležitější složku komunikačního mixu. Její výhodou je, že dokáže působit na zákazníka dlouhodobě, je ale neosobní a spojená s velkými náklady. Navíc organizace nemá okamžitou zpětnou vazbu. K šíření reklamy se používá televize, tisk, rozhlas, internet, vnější prostředky (jako jsou například billboardy, vitríny, tabule) atd.
- Podpora prodeje – se snaží o krátkodobé zvýšení prodejnosti za pomoci různých nástrojů např. snížením ceny, změnou designu, vzorky zdarma, soutěžemi, věrnostními programy, dárky atd. Do oblasti podpory prodeje se zahrnují také veletrhy a výstavy.

- Public relations – Věnuje se vztahu organizace k veřejnosti. Jeho posláním je informovat o svých cílech, změnách, činnostech atd. Na tomto prvku komunikačního mixu záleží, jak bude veřejnost organizaci vnímat. Public relations používá různé nástroje – tiskové zprávy, rozhovory, placenou inzerci, tiskové konference atd.
- Osobní prodej – není příliš rozšířenou formou komunikace. Jedná se o předvádění produktů v domácnostech a firmách.
- Přímý marketing – těží z přímého oslovení a prodeje potenciálnímu zákazníkovi prostřednictvím médií či katalogu. Patří sem zásilkový prodej, telemarketing, teleshopping, direct mail atd.

Propagace v cestovním ruchu je odlišná od klasické marketingové propagace. Je zaměřena v první řadě na ovlivňování poptávky. Protože se jedná většinou o produkt nehmotný, klient si jej nemůže osahat, otestovat a tak je jeho rozhodování o koupi konkrétní služby či návštěvě určité destinace závislé na jeho informačních zdrojích. Zdroje informací lze rozdělit do čtyř skupin (Palatková, 2006, 156):

- komerčně poskytované informace
- nekomerčně poskytované informace
- osobně poskytované informace
- neosobně poskytované informace

Klient většinou informace získává z kombinace těchto sfér.

2.2.1.2 Rozšířený marketingový mix

Jak již bylo řečeno, cestovní ruch se řadí mezi služby a proto je nutné základní marketingový mix rozšířit o další prvky:

Lidé

Lidé jsou velmi významným prvkem, neboť oni jsou poskytovateli služeb. Mají přímý vliv na jejich kvalitu. Organizace musí pečlivě vybírat své zaměstnance, většinou je dále školí, vzdělává a motivuje. Lidé pohybující se v oblasti služeb cestovního ruchu se dají rozdělit do několika kategorií. Kontaktní pracovníci jsou v pravidelném styku se zákazníky a podílejí se na marketingových činnostech. Obsluhující pracovníci poskytují zákazníkům služby, nepodílejí se většinou na

marketingových aktivitách. Jsou to například recepční nebo zaměstnanec ve směnárně. Koncepční pracovníci podílejí se na zavádění marketingové strategie, vývoji nového produktu apod. Do styku se zákazníkem přicházejí velmi málo. Podpůrní pracovníci zajišťují chod organizace, ale nepodílí se na marketingových činnostech. Jsou to pracovníci nákupu, personalisté atd.

Procesy

„Veškeré činnosti v oblasti služeb představují určitý proces. Procesy zahrnují postupy, úkoly, časové rozvrhy, mechanismy, činnosti a rutiny, pomocí nichž je produkt či služba poskytována zákazníkovi“ (Payne, 1996, 173). Organizace se snaží o maximální efektivnost procesů, neboť správně nastavený proces jí přináší úsporu v oblasti lidských zdrojů, času, financí i výhodu oproti konkurenci.

Balíčky služeb

Důležitými faktory, kterými se služby jedné organizace a odlišují od druhé je komplexnost, variabilita a kvalita služeb. Nehmotná povaha služeb znamená, že zákazník nedokáže dobře posoudit kvalitu služby předtím než ji nakoupí. Určitým vodítkem by mohlo být materiální zázemí při prodeji služby, čehož jsou si firmy vědomy a pokud chtějí v náročném konkurenčním prostředí uspět, neustále se snaží kvalitu a materiální zázemí služeb zlepšovat.

Tvorba programů

Pro různé zákazníky se vytváří programy, které doplňují balíčky služeb. Tyto programy zlepšují rentabilitu organizace, doplňují nabídku produktů a zvyšují jeho atraktivitu. Spojují nezávislé organizace působící v oblasti stravování, ubytování a dalších služeb cestovního ruchu.

Spolupráce

Podle Jakubíkové (2009, 269) „za spoluprací lze považovat součinnost dvou a více subjektů zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu či na poskytování služeb s cestovním ruchem spojených. Cestovní ruch je odvětvím, které je silně závislé na dobré spoluprací různých subjektů“. Mezi organizacemi nabízejícími služby v cestovním ruchu existuje konkurence, pokud spolu dokážou spolupracovat

mohou si rozšířit nabídku produktů, omezit náklady i rizika a vzájemně si předat zkušenosti.

3 CÍLE

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zmapovat potenciál cestovního ruchu v přírodním parku Chřiby, provést jeho analýzu, zjistit současný stav nabídky v rámci cestovního ruchu na daném území. Pomocí SWOT analýzy definovat slabé a silné stránky, také příležitosti a hrozby regionu a na základě SWOT analýzy navrhnout možnosti dalšího rozvoje analyzovaného území.

Pro splnění vytyčených cílů je potřeba zrealizovat následující úkoly:

- Představit a charakterizovat přírodní park Chřiby
- Provést analýzu primárního, sekundárního a terciárního potenciálu cestovního ruchu v dané oblasti
- Pomocí SWOT analýzy definovat silné a slabé stránky regionu, příležitosti a hrozby v oblasti cestovního ruchu
- Zpracovat návrhy a doporučení pro možnost dalšího využití potenciálu cestovního ruchu v oblasti přírodního parku Chřiby

4 METODIKA

Bakalářská práce obsahuje dvě části – analytickou a návrhovou. Při realizaci byla použita syntéza metod, z důvodu obsáhlosti daného tématu. Použité metody:

- **Primární analýza** – základem byl sběr a analýza primárních dat. Osobním pozorováním a diskusí se zástupci obcí, informačních středisek, představitelů mikroregionů jsem zjišťoval aktuální stav, problémy a plány subjektů v oblasti cestovního ruchu analyzovaného regionu.
- **Sekundární analýza** – studium dat z již publikovaných zdrojů. Těmito zdroji byla zejména odborná literatura z oblasti marketingu a managementu cestovního ruchu, rovněž jako regionální literatura týkající se přírodního parku Chříby, jako jsou turističtí průvodci, mapy, propagační materiály regionální publikace atd. Důležitým zdrojem byly rovněž internetové stránky obcí, měst, různých organizací a institucí.
- **SWOT analýza** – pomocí SWOT analýzy je možno identifikovat silné a slabé stránky analyzovaného území, také jeho příležitosti a hrozby, které znamenají omezení rozvoje cestovního ruchu. Na základě výsledků SWOT analýzy je třeba určit problémové oblasti a oblasti, které je potřeba rozvíjet. Podrobný popis této metody je uveden v kapitole č. 7

5 VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

5.1 Vymezení oblasti

Přírodní park Chřiby je rozlohou nepříliš velké, ale pestré a členité území, které tvoří výrazný předěl mezi dvěma národopisnými oblastmi. Na severu hraničí s úrodnými rovinami Hané, na jihu se potom vrchy Chřibů rozplývají v širokých rovinách folklorního Slovácka. Ze západu a z východu je přírodní park vymezen dvěma řekami, Moravou a Kyjovkou. Z hlediska bývalého územního členění zasahují Chřiby do čtyř okresů: Kroměříž, Zlín, Uherské Hradiště a Hodonín.



Obrázek č. 1 – Mapa popisované oblasti (<http://amapy.centrum.cz>)

5.2 Charakteristika oblasti

5.2.1 Historie

Nejstarší důkaz lidského osídlení pochází z východní oblastí Chřibů, u obce Karolín byl nalezen pěstní klín pocházející z období středního paleolitu (250 000 – 40 000 let př. n. l.) Tato oblast byla později hustě osídlena, údolí řeky Moravy

tvorilo přirozený koridor pro tah velkých stád zvěře, svědčí o tom další nálezy a také kosti ulovených zvířat. Pozdější doba bronzová znamenala rozvoj obchodních stezek, na jejichž ochranu vznikla hradiště na Holém kopci u Buchlovic a na vrchu Hradisko u Roštína. Východním okrajem Chřibů procházela známá Jantarová stezka, vedoucí od Středozevního moře na sever Polska, severní okraj Chřibů pak využívali obchodníci se solí. Solná a Jantarová stezka se protínaly u Kroměříže, pohoří Chřibů tak tvořilo mocný klín mezi nimi. Přítomnost těchto cest měla velký vliv na osidlování okolních nížin.

V 6. století n.l. po příchodu Slovanů zaznamenaly Chřiby obrovský rozkvět. Sjednocené moravské slovanské kmeny vytvořily v 9. století tehdejší největší státní útvar ve střední Evropě – Velkomoravskou říši, s centrem ve Starém Městě u Uherského Hradiště. Knížetem Rastislavem pozvaní slovanští věrozvěstové Konstantin a Metoděj rozšířili na zmiňovaném území křesťanství a přispěli k vybudování řady církevních staveb. V přírodním parku Chřiby je to především kostel sv. Jana v Modré a Hradiště sv. Klimenta u Osvětiman. S cyrilometodějskou tradicí je spojován i cisterciácký kostel na Velehradě, ten však byl založen až po zániku Velké Moravy ve 13. století moravským markrabětem Jindřichem Vladislavem.

Vlastní pohoří Chřibů pokryté hlubokými lesy zůstávalo dlouho neobydlené. Většina obyvatel se usazovala ve vesnicích na úpatí hor, kde měla výhodné podmínky pro zemědělství, především v podobě úrodné půdy a příznivého klimatu. Na vrcholcích Chřibů se nacházela hlavně šlechtická sídla, která střežila obchodní cesty. Do dnešních dnů se dochoval hrad Buchlov a zříceniny hradů Cimburk a Střílky. Oblast Chřibů sloužila v pozdějších letech hlavně uhlířům, dřevařům, také jako útočiště obyvatel v neklidných dobách.

5.2.2 Geomorfologie oblasti

Přírodní park Chřiby zabírá rozlohu 335 km² a tvoří jej převážně horské pásmo pohoří Chřibů. Geomorfologicky je pohoří situováno do oblasti Středomoravských Karpat a skládá se ze dvou menších podcelků – Stupavské vrchoviny a Halenkovické vrchoviny, které rozděluje řeka Kyjovka. Do přírodního parku Chřiby zasahují ještě z jihu Kyjovská pahorkatina a z východu úzkým pásem Dolnomoravský úval. Nejvyšší horou Chřibů je Brdo (587 m.n.m.).

5.2.3 Hydrologie

Popisované území patří do povodí Moravy, která přírodní park obtéká z východní části. Z větší části ústí potoky z této oblasti do Moravy přímo. Na severu se tak děje prostřednictvím říčky Kotojedky. Vody ze západních a jihozápadních svahů se dostávají do Moravy oklikou přes Svatku a Dyji. V hornaté oblasti přírodního parku najdeme i několik přehradních nádrží. Největší je Koryčanská přehrada na řece Kyjovce sloužící k vodárenským účelům a zásobující pitnou vodou oblast Kyjovska. K rekreaci slouží přehrada Nad Sovínem zbudovaná na Dlouhé řece u Buchlovic a nádrž Březina u Osvětman na Klimentském potoce. V okolí Buchlovic vyvěrají i léčivé minerální vody s obsahem sirovodíku. Odtud je i název oblasti Smradávka s nově rekonstruovanými lázněmi Leopoldov. Hornaté území je známé svými prameny s pitnou vodou. Lidé hojně navštěvují např. Zlackou studánku u Salaše, studánku Hladná voda nad Starými Hutěmi, Kamennou studánku pod Holým kopcem, studánku U Mísy nedaleko hradu Cimburka a další.

5.2.4 Flóra

V rámci České republiky lze pohoří Chřibů označit jako jedno z nejstabilnějších, s převahou původních bukových a dubo-bukových lesů. Na okrajích přírodního parku lze však nalézt nepůvodní jehličnaté porosty. V některých místech v okolí řeky Moravy ve specifických podmínkách lužních lesů jsou typické vrby, jilmy a topoly.

5.2.5 Fauna

Živočišstvo v oblasti můžeme charakterizovat stejně jako rostlinstvo. Vyvážené ekologické podmínky způsobují značnou rozmanitost živočišných druhů. Nejvíce jsou zastoupení bezobratlí, také se tu vyskytují v hojném počtu obojživelníci a plazi. Bylo tu zjištěno přes 150 ptačích druhů, z nichž někteří patří mezi zvláště chráněné, např. čáp černý, krkavec velký, včelojed lesní, holub doupňák atd. Ze savců jsou zastoupeni jeleni, srnci, nepůvodní daňci, v lužních lesích a slepých ramenech Moravy můžeme nalézt vzácné měkkýše a korýše.

5.2.6 Významné obce a města přírodního parku Chřiby

Boršice

Obec Boršice se nachází na úpatí Chřibů, v místech kudy v minulosti vedly staré obchodní cesty. Proto je okolní krajina bohatá na archeologické nálezy, zvláště z paleolitu a neolitu. Vesnice samotná vznikla ve 13. století a patřila Velehradskému klášteru. Proto také byla v období husitských válek spolu s Velehradem vypálena, stejně jako v 17. století v období válek s Turky. Dominantou obce je kostel sv. Václava, založený v letech 1700-1703. Obec je vyhlášenou vinařskou oblastí, rovněž i místem se silným folklorním zázemím.

Buchlovice

Buchlovice jsou jednou ze vstupních bran do Chřibů. Jsou proslulé svým barokním zámeckým komplexem, který nechal pro svou manželku Anežku Eleonoru z Colonna-Felsu vystavět pán z Buchlova Janu Dětřich z Petřvaldu. U zámku se nachází významná zahrada, jenž byla vystavěna ve francouzském stylu, ke které později přibyla i anglická část. V zahradě je umístěn amfiteátr sloužící k pořádání různých kulturních akcí. Nedaleko obce se nachází v rekreační oblasti Smrďavka lázeňský komplex Leopoldov, jenž byl restaurován soukromým vlastníkem v roce 1998 a slouží jako centrum fyzické a psychické regenerace.

Karolín

U obce byl nalezen pěstní klín datovaný do období středního paleolitu (250 000 – 40 000 let př. n. l.), jedná se tak o nejstarší doklad lidské přítomnosti na východní Moravě. Na husté osídlení v pozdějších dobách poukazují i další nálezy z období mladšího paleolitu, rovněž mohyly po slovanských lidech popelníkových polích (7.-9. stol. n. l.)

Koryčany

Koryčany se poprvé připomínají v roce 1321, kdy náležely k panství hradu Cimburk. Pro vyšší pohodlí šlechty došlo v 17. století došlo k přestěhování panského sídla z hradu Cimburka do nově zbudovaného zámku v Koryčanech. Ten stojí na místě bývalé tvrze a v okolí zámku je rozsáhlá zámecká zahrada s několika památnými stromy. V současné době je zámek nepřístupný, protože

v jeho zdech sídlí učňovské učiliště. V Koryčanech žila po staletí židovská komunita. Na její přítomnost dnes upomínají pouze zdejší památky – židovský hřbitov z přelomu 16. a 17. století a domy v bývalé Židovské ulici. Město je známé svým nábytkářským průmyslem. Továrnu na výrobu ohýbaného dřeva založil již v roce 1856 Michael Thonet.

Kostelany

Obec byla založena ve 14. století na panství patřícím k hradu Buchlovu. Nejstarší dochovanou památkou je starý smírčí kamenný kříž u Klimešovy studánky s nápisem z období třicetileté války. Za historicky cennou je považována i socha T. G. Masaryka z roku 1938. V okolí Kostelan se těží vysoce kvalitní ropa, která slouží jako surovina ve farmacii a potravinářství. Rodiny s dětmi do Kostelan láká westernový ranč, velmi atraktivní jsou i zbytky rozestavěné dálnice, která se začala přes hřeben Chřibů budovat v době protektorátu a definitivně ukončena byla v roce 1949.

Modrá

Modrá je historická obec, ve které se nejstarší nálezy datují až 5000 let př.n. l. Nalézá se zde významná archeologická rezervace „Na díle“ z počátku křesťanství na Moravě (první polovina 9. století). V Modré začínají dvě naučné stezky – Fauna a flora Chřibů a Naučná stezka Modřansko. Turisty je hojně navštěvován i archeoskanzen, který je rekonstrukcí opevněné vesnice z doby Velké Moravy.

Osvětimany

První písemná známka o obci se objevuje až v roce 1350, její tradice však sahá až do doby velkomoravské a to v souvislosti s horu sv. Klimenta, která se nachází nedaleko. Na hoře sv. Klimenta se v 9. století nacházelo prosperující slovanské hradisko, odkud přicházeli šlechtelé křesťanství i do Osvětiman. V obci se připomíná zaniklá tvrz, ale v současnosti je hlavním turistickým lákadlem barokní římskokatolický kostel sv. Havla z poloviny 18. století a údolní nádrž Březina s možností koupání a rybaření.

Roštín

Obec Roštín je vstupní branou do severozápadní části Chřibů. Nejcenější památkou je gotický kostel sv. Jakuba zmiňovaný již v roce 1193. Jelikož však stojí na osamělém místě a byl v posledních letech několikrát vykraden, tak jeho vnitřní vybavení tvoří jen nejnútnější výzdoba určená pro pořádání pohřbů. V obci se nachází také farní kostel sv. Anny z 18. století. Roštín je významnou rekreační oblastí, místní koupaliště bylo rekonstruováno v roce 2007 a sportovně rekreační areál Kamínka je znám široko daleko.

Salaš

Malebná obec Salaš se rozprostírající se v údolí říčky Salašky má název odvozen od tradičního salašnictví – pasení dobytka. V katastru obce, jenž za druhé světové války byla základnou partyzánského oddílu Olga, se odehrála krvavá událost, kterou dodnes připomíná pomník se jmény dvaceti valašských občanů. Dne 29. 4. 1945 Němci převlečení do ruských uniforem a vydávající se za partyzány postříleli bezbranné občany, kteří, domnívající se, že se nechávají naverbovat k partyzánům jim padli do léčky. Dvacátou obětí byla náhodná svědkyně masakru.

Střílky

Starobylá obec Střílky vznikla roku 1261 při mohutném hradu, který byl vystavěn na ochranu obchodních cest vedoucích po severní straně Chřibů. Historie obce byla spojena s hradem, jenž však v 16. století zpustl. V obci se připomíná zámek, který stojí na místě bývalé tvrze. V 18. století jej přestavěl do barokní podoby Antonín Amand z Petřvaldu. V současnosti je zámek veřejnosti nepřístupný, jelikož v jeho zdech sídlí Nadace Živoucí světlo. Mimořádnou památkou Střílek je barokní hřbitov, který nechal Antonín Amand z Petřvaldu vybudovat v letech 1730 -1743. Komplex středoevropského významu nyní prochází rekonstrukcí za pomoci Občanského sdružení na záchranu barokního hřbitova ve Střílkách.

Velehrad

Obec vznikla postupem času okolo cisterciáckého kláštera založeného dle předpisů řádu na samotě v údolí potoka Salašky roku 1205. Důkazy o osídlení těchto míst jsou mnohem starší, první usedlíci se zde vyskytovali již v době bronzové. V současnosti je Velehrad významné poutní a duchovní místo, každoročně se zde konají Dny lidí dobré vůle, spojené s celonárodní poutí.

Zdounky

První zmínka o městečku v údolí říčky Kotojedky je datována roku 1298. Starou tvrz, která byla vypálena v době husitských válek nahradil renesanční zámeček rodu Strachwitzů uprostřed menšího parku. Ten však v současnosti slouží pro potřeby domova důchodců. Dominantou Zdounek je gotický kostel Nejsvětější Trojice ze 14. století.

6 ANALÝZA POTENCIÁLU CESTOVNÍHO RUCHU

6.1 Analýza primárního potenciálu

6.1.1 Analýza přírodních předpokladů

Chřiby nezabírají velké území a přesto je zde mnoho velmi hodnotných přírodovědných i krajinářských lokalit. Samotný přírodní park Chřiby není sice chráněná krajinná oblast, ale nachází se zde 11 zvláště chráněných území – jedná se o 4 přírodní rezervace a 7 přírodních památek. Slouží k ochraně místní flóry a fauny, která je zde druhově velmi pestrá a bohatá. Nejzajímavější skupinou jsou bezobratlí živočichové včetně vzácných korýšů a dále zde žijí některé vzácné druhy obratlovců, zejména plazi a obojživelníci.

Oblast přírodního parku Chřiby je téměř celá zalesněná, s převládajícími bukovými a dubo-bukovými lesy. Proto její atraktivita závisí hlavně na přírodním bohatství. Přírodní památka **Barborka** byla vyhlášena roce 1994 na vrcholu stejnojmenného kopce z důvodu ochrany původního lesa, který pro nevhodné terénní podmínky nebyl obhospodařován. Nedaleko Zdounek na slunných svazích se nacházejí přírodní památky **Drážov** a **Kamenec**, kde můžeme nalézt chráněné teplomilné druhy orchidejí. Významnou lokalitou je přírodní rezervace **Holý kopec**.

V oblasti Chřibů je to jediné území s prvky pralesního ekosystému, proto zde byla dána možnost přirozené autoregulaci lesa. Přírodní rezervace **Moravanské lúky** byla vyhlášena v roce 1990 z důvodu zachování lučních společenstev v oblasti Chřibů. Vyskytuje se zde řada vzácných a ohrožených druhů rostlin i živočichů. V údolí říčky Stupavy se nalézají přírodní rezervace **Stará hráz** s přirozenými lesními porosty a chráněnými druhy rostlin. Přírodní rezervaci **Záskalí** najdeme nedaleko rekreačního střediska Bunč. Oblast je charakteristická bukovými lesy a pískovcovými skalními útvary.

Vrcholky Chřibů jsou tvořeny magurskými pískovci, jehož části na některých místech vystupují na povrch v podobě izolovaných skalních útvarů, popřípadě tvoří svislé skalní stěny na příkrých svazích. Návštěvníky je velmi vyhledávané osamělé **skalisko Kozel**, které na výšku měří 22 metrů a v roce 1967 bylo vyhlášené přírodní rezervací. Skála byla dříve velmi populárním cílem horolezců, nyní je zde lezení zakázáno.



Obrázek č. 2 – Přírodní rezervace skalisko Kozel (<http://www.chrivy.cz>)

Zajímavým útvarem je přírodní památka **Kazatelna**. Izolovaná skála nedaleko hradu Cimburk byla využívána ve středověku jako skutečná kazatelna, na její vrchol jsou vytesány schody a zasazen železný kříž. Ze skály je krásný výhled, vzhledem k poloze u značené turistické trasy je hojně navštěvována.

V blízkosti silnice ze Zdounek do Modré se nachází **Králův stůl**, který láká pozornost mnoha badatelů. Na základě archeologických výzkumů lze usoudit, že původ opracování kamene do tvaru hlavy pratura i okolních úprav terénu pochází z pravěku. Je tedy možno předpokládat, že byl původně součástí pravěkého slunečního kalendáře. Za zmínku stojí i vrypy nacházející se na kameni, které jsou popisovány již v 17. století a nápadně se shodují s keltskými runami. Kámen byl později kamenem hraničním, což potvrzují zápisy z roku 1228 a dle pověstí na něm spočinul král Přemysl Otakar I. Přírodní památka **Komínské skály** leží na Spáčilově naučné stezce, procházející středem přírodního parku Chřiby. Jedná se vrcholová skaliska, které modelovalo dlouhodobé zvětrávání různě odolných pískovců. V severním úpatí skal tak vznikl i výrazný převis. Další zastávkou na naučné stezce je přírodní památka **Budačina**. Skupina pískovcových skal obklopená bukovým lesem je opředena legendou o působení slavných zbojníků Ondráše a Juráše. Ve skále se nachází pseudokrasová jeskyně. Turisty vyhledávané jsou i další skalní útvary v Chřibech, ať již jsou to skupiny skal **Čertovky** u Osvětiman, **Skály pod Barborkou** či **Břestecská skála**.

Přírodní i historické zajímavosti přibližuje návštěvníkům Chřibů několik naučných stezek. **Spáčilova naučná stezka** nese jméno kvasického rodáka, spisovatele Jindřicha Spáčila (1899 – 1978), který působil dlouhá léta v Kroměříži jako učitel. V Chřibech hledal archeologické lokality a vznikly zde jeho povídky a romány, čerpající z historie kraje. Délka této naučné stezky je 13,5 km a má 6 zastavení. Zaměřuje se na přírodní poměry a historické osídlení Chřibů. Její východisko je u lesního penzionu Bunč, který je významnou turistickou křižovatkou. Pokračuje přes Komínské skály do Kudlovické doliny. Toto hluboké malebné údolí Kudlovického potoka je pokryto většinou dubohabrovými lesy s botanicky pestrou květenou. V horní části údolí se nachází Lesní osada Kudlovská dolina (dříve Rozsypalova lesní osada). Její zakladatel Antonín Rozsypal, podporovatel tábornického hnutí, zde v letech 1932 – 1935 vybudoval trvalé středisko pro výchovu mládeže. Po znárodnění v roce 1948 areál provozovala zlínská firma Svít, která zde pro své zaměstnance pořádala ozdravné pobyty a školy v přírodě pro děti. Po sametové revoluci byla lesní osada vrácena rodině zakladatele. V jejích silách však nebylo financovat ztrátový provoz a tak v roce 2007 areál byl prodán společnosti Ranč Kostelany. Další zastávkou na Spáčilově naučné stezce je soubor skal Budačina a archeologická lokalita

Tabarky. Na tomto místě bylo nalezeno 42 staroslovanských mohylových hrobů z přelomu 9. a 10. století se spoustou milodarů. Ty jsou dnes většinou umístěny v olomouckém Vlastivědném muzeu. Naučná stezka končí v turisticky atraktivní vesnici Kostelany.

Na severním okraji Chřibů u obce Divoky můžeme nalézt **naučnou stezku Boří**. Věnuje se typickým biotopům oblasti, má 16 zastavení a měří 4,3 km. Po trase seznamuje návštěvníky s okolím obce, charakteristickým rostlinstvem a živočištvem, ale i s negativním působením člověka na přírodu. Prochází mimo jiné i významnou přírodní památkou Kamenec. Naučnou stezku vybudovali členové Českého svazu ochránců přírody v Divokách v roce 1995 a je součástí terénního ekologického střediska ČSOP.

Při vjezdu do Modré v jihovýchodní části Chřibů je počátek dvou naučných stezek – **Naučná stezka Fauna a flóra Chřibů** a **Naučná stezka Modřansko**. První stezka je přírodovědně zaměřená a seznámí návštěvníky s přírodními poměry, květenou i zvířenou pohoří Chřiby. Souběžně s ní vede naučná stezka Modřansko. Ta informuje o jiných aspektech a zajímavostech, převážně lokálního charakteru. V údolí Modranského potoka lze vidět ukázkou revitalizace území – kaskádu 6 rybníků s řadou vzácných a chráněných živočichů, zejména obojživelníků. Obě naučné stezky končí u skaliska Králův stůl.

Poslední chřibskou stezkou je **naučná stezka Porozumění**. Bezbariérová přírodovědně-historická naučná stezka pro handicapované vede od baziliky ve Velehradě ke kostelíku sv. Jana v Modré. Je dlouhá 1,5 km. Bezbariérová stezka umožňuje i handicapovaným seznámit se s životem v okolí rybníků mezi Velehradem a Modrou, archeoskanzenem s ukázkou slovanského osídlení středního Pomoraví období Velké Moravy i lokalitou národní kulturní památky Na Díle se základy a replikou nejstarší slovanské kamenné stavby u nás – kostelíku sv. Jana.

6.1.2 Analýza antropogenních předpokladů

6.1.2.1 Památky

Chřiby a jejich podhůří jsou plné zajímavých archeologických lokalit, zřícenin, hradů a zámků i slavných poutních míst. Nachází se zde pět národních kulturních památek.

Národní kulturní památka **Hradisko sv. Klimenta** je situovaná do jihozápadní části Chřibů, na skalnatý vrchol nedaleko Osvětiman. V 9. století se zde nacházelo prosperující slovanské hradisko, jak potvrzují nalezené kosti chovného dobytka a velkého množství keramiky. Dle pověsti zde uschovali slovanští věrozvěstové Konstantin a Metoděj ostatky svatého Klimenta, čtvrtého římského papeže. Silná duchovní tradice tohoto místa znamenala, že i když v průběhu staletí hora byla několikrát bez osídlení, přesto se sem střídavě vraceli duchovní a dodnes se tu konají pravidelné poutě. Nyní jsou na vrcholku hory odkryty základy kostela ze 14. století, kdy se zde nacházel augustiánský klášter.

Barokní hřbitov ve Střílkách je unikátní historická památka, která nemá ve střední Evropě obdoby. Bohužel neprávem zůstává stranou turistického zájmu. Uzavřené prostranství obehnané z přední části třímetrovou zdí, zezadu více jak desetimetrou zdí, nechal vystavět Antonín Amand z Petřvaldu v letech 1730-1743. Autorem sochařské výzdoby je Gottfried Fritsch. Vstup na hřbitov stráží anděl v nadživotní velikosti, kamenné vázy okolo představují Nebe, Peklo, Smrt a Poslední soud. Na levé straně hřbitova jsou umístěny sochy představující hříchy, naproti nim jsou sochy ctností. Hřbitov dlouhá léta bez povšimnutí chátral, až v roce 1995 byl zařazen do projektu záchrany architektonického dědictví památek v havarijním stavu, který realizuje Ministerstvo kultury ČR. V roce 2007 vzniklo Občanské sdružení pro záchranu barokního hřbitova ve Střílkách, které se snaží získat finanční prostředky nad rámec státních dotací, aby probíhající rekonstrukce hřbitova byla uskutečněna co nejdříve. V únoru 2010 byl po několikaletém snažení střílecký hřbitov prohlášen na národní kulturní památku, díky čemuž očekává sdružení zvýšení počtu domácích i zahraničních turistů, rovněž i vyšší státní dotace. Na kopci nad obcí Střílky se nachází **zřícenina stříleckého hradu**. Hrad je poprvé zmiňován již v roce 1261, v průběhu staletí jej však postihl stejný osud, jako nedaleký Cimburk. Ztratil na důležitosti strážce obchodních stezek a byl opuštěn. Z původního gotického hradu se dochovaly zbytky zdí a obranné valy.



Obrázek č. 3 – Barokní hřbitov Střílky (<http://www.korycansko-zdouneco.cz/strilky>)

Cisterciácký klášter na Velehradě je jedna z nejvýznamnějších katolických památek v České republice. Založili jej roce 1205 český král Přemysl Otakar I., jeho bratr moravský markrabě Vladislav Jindřich a olomoucký biskup Robert na místech spojovaných s velkomoravskou tradicí Cyrila a Metoděje. Rozsáhlý komplex kláštera vybudovaný v pozdním románském slohu prošel barokní přestavbou, která skončila až ve 2. polovině 18. století. Josefínské reformy však učinily konec cisterciáků na Velehradě. Až národní obrození se vrátilo k cyrilometodějské tradici a kdy klášterní komplex osídlili jezuité. V roce 1990 přivítal Velehrad poprvé ve své historii papeže. Od pádu komunistického režimu se zde ve svátek Cyrila a Metoděje konají tradiční celonárodní poutě a charitativně koncipované Dny lidí dobré vůle.

Výraznou dominantou Chřibů je **hrad Buchlov**. Jeho založení se datuje do 1. poloviny 13. století a řadí se tak k nejstarším hradům na Moravě. Jeho účelem bylo střežit obchodní cesty, vedoucí přes chřibské vrchy. Původní královský hrad byl často dáván do zástavy, poslední majitelé – Berchtoldové – proměnili hrad na muzeum, kam soustředili různé sběratelské předměty ze svých cest po světě. V současné době hrad představuje soubor objektů různého stáří, obklopujících tři nádvoří. Mimořádnou památkou je hradní kaple z období ranné gotiky. Hrad Buchlov je národní kulturní památkou. Nedaleko od hradu se nachází **kaple sv. Barbory** z let 1672 – 73, kde jsou pohřbeni bývalí majitelé buchlovského panství.

Kaple se nachází na místě bývalého hradiště z doby bronzové. V zájmu zachování dubovo-bukových lesů a pískovcových skal v okolí, bylo toto místo vyhlášeno v roce 1994 přírodní památkou.

Národní kulturní památka, **zámek Buchlovice**, patří k perlám moravského baroka. Pro svou manželku Anežku Eleonoru z Colonna-Felsu jej nechal vystavět pán z Buchlova Jan Dětřich z Petřvaldu začátkem 18. století. Areál tvoří dvě budovy, které jsou odděleny čestným dvorem. Horní zámek sloužil k ubytování služebnictva, spodní využívala šlechta. Součástí zámku je významná zahrada, jež byla vystavěna ve francouzském stylu, a později k ní přibyla i anglická část. V parku jsou umístěny vzácné sochy sv. Cyrila a sv. Metoděje, které původně stály na silnici pod Buchlovem.

Na křižovatkách dvou obchodních cest stojí hrad **Cimburk**, jež byl založen rodem Cimburků v první polovině 14. století. Hrad několikrát změnil majitele, od 17. století však začal ztrácet svůj význam, zvláště poté, co se tehdejší vlastník – rod Horeckých – rozhodl vystavět zámek v nedalekých Koryčanech. Od roku 1709 je Cimburk uváděn jako opuštěný. Do dnešních dnů se dochovaly jen zbytky dvoupatrového paláce s předsunutou věží a baštami. V současnosti se o hrad stará občanské sdružení Polypeje, které se snaží o záchranu, dokumentaci a zpřístupnění památky.



Obrázek č. 4 – Zřícenina hradu Cimburk (<http://cimburk.branapamatek.cz>)

Velmi vyhledávaným cílem turistů je obec Modrá nedaleko Velehradu. Nalézá se zde významná **archeologická rezervace „Na díle“** z počátku křesťanství na Moravě (první polovina 9. století). Při průzkumu zde byly objeveny základy kostela z let 830-840 n.l. a prozkoumáno 37 hrobů s velkomoravskými předměty. Kostel zasvěcený sv. Janu po zániku Velké Moravy zpustl, avšak jeho základy byly znovu nalezeny v roce 1911. Kostel byl vyhlášen za národní kulturní památku, neboť se zřejmě jednalo o nejstarší křesťanskou kamennou stavbu na území České republiky. V letech 1998-2000 obec Modrá provedla hypotetickou rekonstrukci kostela sv. Jana. V těsném sousedství kostela se nachází **archeologický skanzen Modrá**, jenž je hypotetickou podobou opevněného sídliště slovanů z doby Velké Moravy. Všechny stavby vznikly na podkladě skutečných archeologických nálezů v okolí. Plocha archeoskanzenu se člení na funkčně odlišné celky a areály. První představuje opevnění s hradbou, vstupní bránou a věžemi. Na něj navazují budovy hospodářské a za nimi areál starého náboženství. Dále stavby knížecí, církevní a okruh uzavírá řemeslnický areál. Skanzen byl vybudován obcí Modrá v letech 2003-2004.

Velikou atrakcí analyzovaného území je nově vybudovaná **rozhledna na Brdu**, nejvyšším vrcholu Chřibů. První kamenná rozhledna postavená v ČR po více jak 70-ti letech nahradila dřevěnou budovu, která před 40 lety dosloužila. Stavba je vysoká 23,90 metrů. Slavnostní otevření a posvěcení za přítomnosti olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera se konalo v říjnu 2004. Na úpatí Chřibů na sever od obce Modrá lze nalézt ještě jednu rozhlednu. Dřevostavba je vysoká 8,30 metrů a vznikla za pouhý měsíc. Nachází se na trase naučné stezky Modřansko.

Tak jako v každých horách, i v Chřibech nalezneme turisty vyhledávané pomníky připomínající tragické události, jež se zde odehrály. Nedaleko rekreační oblasti Smrďavka v údolí Leopoldov na místě **U zabitého** vzpomíná pomník na tragickou, nikdy neobjasněnou smrt Jindřicha Prakšického, pána z Buchlova, který zde byl nalezen roku 1582 proboden vlastním kordem. Z doby druhé světové války a působení partyzánského oddílu Olga, zbylo na území Chřibů několik pomníků. Na trase z vesnice Salaš k turistické ubytovně na Bunči stojí 20 křížů s náhrobkem připomínajícím zavraždění občanů Salaše fašisty. Přímo na Bunči je památník se jmény 19 partyzánů zahynuvšími v boji s nepřítelem.

Z období druhé světové války zůstala v oblasti Chřibů výrazná technická zajímavost. Rozestavená **protektorátní dálnice** ve směru od Brna na Slovensko. Mnoho návštěvníků analyzovaného území netuší, proč jsou nyní uprostřed lesa postaveny dálniční mosty, neboť o těchto stavbách nejsou na informačních tabulích žádné zmínky. Hitlerův ambiciózní projekt v době protektorátu plánoval vést dálnici po nejvyšším hřebeni Chřibů, rozestaven byl úsek dlouhý 18 km, avšak postupně byly práce omezovány a v roce 1949 úplně zastaveny. V Chřibech tak zůstalo na 25 betonových staveb.

6.1.2.2 Akce a události v analyzované oblasti

V souvislosti s množstvím historických památek na území přírodního parku Chřiby je nabídka různých akcí v průběhu roku velmi široká. Je to spojeno i s charakterem zdejší oblasti na rozmezí Slováků a Hané, kdy obě národnostní kultury jsou známé svou otevřeností a vstřícností. V řadě obcí se po staletí dodržují masopustní tradice, atraktivní pro návštěvníky jsou hody s krojovaným průvodem. Jižní svahy Chřibů jsou vyhlášené vinařské místo, na mnoha místech probíhají po celý rok akce s vínem spojené (výstavy, košty, soutěže atd.) Na hradech a zámcích probíhají letní kulturní programy, koncerty a výstavy.

Na hradě Buchlov organizuje každoročně akce pro veřejnost občanské sdružení HB collegium o.s. Mezi tradiční akce patří na konci května Dětský den, kde děti mohou potkat pohádkové postavy či vyzkoušet si například střelbu z luku. Setkání uměleckých kovářů na hradě Buchlov probíhá vždy druhý víkend červenci a kdo chce absolvovat noční prohlídku hradu navštěvuje Buchlovské noci s černou paní na konci července. Atraktivní pro návštěvníky jsou i Výlety do historie, kdy návštěvníci zhlédnou historické kostýmy od starého Egypta až po nedávnou minulost. Závěr roku končí 26.12. akcí Na Štěpána otevřená brána s vánoční výzdobou a tradiční domácí zabíjačkou. Kromě uvedených akcí hostují na hradě v průběhu roku různé divadelní soubory z blízkého i vzdáleného okolí. Několik představení zde odehraje i velmi populární Slováké divadlo.

Zámek Buchlovice těží z velké návštěvnosti v turistické sezóně a pravidelně pořádá několik akcí v zámku a přilehlých zahradách. Koncem května se již 14. let konají Kosecké písně, soutěž o nejlepšího sekáče a sekáčku Slováků za účasti folklórních souborů. Každoročně v létě probíhá v zámeckém zahradnictví

populární Výstava fuchsí a dalších květin. Velmi originální pro návštěvníky je červencový Festival česneku, který začíná česnekovou hymnou a pokračuje různými atrakcemi, soutěžemi, divadelními a hudebními produkcemi, v nichž figuruje česnek. Ve vinařské obci Buchlovice nesmí každý rok chybět Den vína ani tradiční Vánoční koncerty. Po celý rok navíc v přilehlém amfiteátru probíhají vystoupení populárních hudebních skupin.

Občanské sdružení Polypeje, které opravuje **hrad Cimburk** se snaží získat prostředky na renovaci pořádáním kulturních akcí. Bohužel nedokáže využít potenciál hradu a v průběhu roku pořádají jen několik pravidelných akcí. Opakovaně se zde pořádá Dětský den s divadelními vystoupeními, atrakcemi a soutěžemi pro děti. Třetí ročník zaznamenala v roce 2009 akce Setkání malých pivovarů s doprovodem kapel historické hudby a na starobylém hradě nechybí ani pravidelný Šermířský den. V srpnové dny se již mnoho let pořádá na Cimburku Den můz – tradiční setkání umělců s doprovodným programem.

Obec Velehrad, známá svou barokní bazilikou, pořádá hlavně akce duchovního charakteru. Největší událostí celorepublikového významu je tradiční Cyrlometodějská pouť konaná 5. července při příležitosti svátku Cyrila a Metoděje. Akci provází od roku 2000 i charitativně koncipované Dny lidí dobré vůle. Během dvou dnů se uskuteční spousta charitativních událostí, vrcholem bývá sobotní večerní koncert přenášený českou televizí. V neděli pak návštěvníci před bazilikou absolvují svatou mši. V roce 2009 se těchto oslav zúčastnilo na 50000 návštěvníků.

V nedaleké **Modré** v místním **archeoskanzenu** jsou pořádány akce, které mají návštěvníkům přiblížit historii Velké Moravy. Dvakrát ročně se zde slaví Svátky slunovratu, při nichž návštěvníci spatří rituály starých Slovanů, dobový jídelníček, stejně jako ukázky loveckých dovedností či turnaj v hodu kopím a sekerou. Jako pětidenní kurzy pro školy jsou koncipovány programy Život na Velké Moravě. Historii přibližují i další pravidelné akce: Vítání jara, Stavění máje, Lov a rybolov Velké Moravy.

Hradisko sv. Klimenta ožívá pouze v den konání poutí. Toto místo nyní spravuje Matice svatoklimentská se sídlem v Brně a ta má v úmyslu obnovit kostel i s klášteřem zaniknuvší ve 14.století a znovu vzkřísit duchovní život na tomto místě.

Sportovně – rekreační areál **Kamínka Roštín** se nachází uprostřed Chřibských lesů. Okolím vedou řádně značené turistické stezky i cyklotrasy a pravidelně se zde pořádají různé sportovní a hudební akce. Areál nabízí kurzy pro školy a kolektivy, školy v přírodě, letní tábory atd. K dispozici je víceúčelová sportovní plocha s umělým povrchem. Proto je zde v průběhu roku mnoho akcí sportovního zaměření. Bohužel z tohoto hlediska jsou Kamínka v regionu Chřibů osamocena. Sezónu zde začínají dubnovými závody v dogtrekkingu, což je extrémně náročný kynologický vytrvalostní závod, při němž se v časovém limitu překonávají velké vzdálenosti. Psovod je ke svému psovi pevně připoutaný a absolvuje většinou vzdálenosti 100 a více kilometrů. Cílem tohoto mladého outdoorového sportu je rozvíjení fyzických a mentálních schopností účastníků. Další velkou akcí na Kamínkách je DEMA Chřibská 50 MTB, což je cyklistický závod na padesátikilometrovou vzdálenost. Událost je otevřena pro všechny zájemce starší 18 let, Dle věku jsou rozděleni na pět mužských a dvě ženské kategorie. V květnu v tomto sportovně – rekreačním areálu organizují pro rodiny s dětmi Pohádková kamínka a léte i letní dětské tábory. Co se týče sportovního vyžití, v průběhu hlavní sezóny se zde zájemci mohou zúčastnit turnajů ve volejbale, nohejbale i v malé kopané. Konají se zde také závody v orientačním běhu. Akcím s nespportovní tematikou vévodí v širokém okolí oblíbené Slavnosti piva, které letos zaznamenaly již svůj 14. ročník.

Rodiny s dětmi vyhledávají v hojné míře nedaleký **westernový ranč**, který byl vybudován v obci Kostelany. Neslouží jen vášnivým milovníkům koní, ale širokou nabídkou kvalitních služeb, programů a atraktivním zázemím je určen prakticky všem. Rodiny s dětmi vítají speciální akce pro děti jako Junior program či Dětský den, kde si mohou vyzkoušet dovednosti, které zvládali kovbojové a indiáni na divokém západě. Dospělé návštěvníky zaujme například karetní turnaj Poker open nebo Noční koňská show. Ve své nabídce pro firemní zákazníky má westernový ranč nejen pořádání podnikových akcí, ale i budování teambuildingu a outdoorové programy.

Milovníci koní mohou na západní straně přírodního parku Chřiby navštívit i město Koryčany, kde se nalézá známé **Hipocentrum**. To se specializuje na pobyty s jezdeckým výcvikem, nicméně díky dostatečnému zázemí lze areál využít i pro jakékoliv sportovní, naučné či rekreační aktivity. Více než 20 let zde pořádají týdenní Jezdecké tábory a Jezdecké kurzy. Pro děti, i handicapované, nabízí

centrum hiporehabilitační pobyty. Nepravidelně se tu konají i akce spojené s koňmi, např. Mistrovství ČR ve westernovém ježdění. Pod správu města Koryčany patří i přehradní nádrž v Jestřábicích, kde pravidelně probíhají rybářské závody s různým zaměřením.

Nejvyšší vrchol Chřibů, **Brdo** (587 m.n.m.), je cílem mnoha milovníků pěší turistiky. Nově postavená rozhledna, uvedená do provozu v roce 2004, poskytuje rozhled do širokého okolí. Nenáročnou trasu z křižovatek turistických cest na Bunči nebo na Vlčáku si mohou dovolit také rodiny s dětmi, dokonce i s kočárkem. Každoročně 28. října se na Brdu slaví výročí otevření rozhledny, spolu s dnem vzniku samostatného Československa. Akce je velmi populární, zpívá se zde státní hymna a kdo přinese vlajku české republiky má vstup na rozhlednu zdarma. Dalšími zdejšími akcemi jsou dubnové otevírání rozhledny či Silvestrovský výstup na Brdo.

Největší sportovní akcí v rámci přírodního parku Chřiby je Barum Rally. Událost celorepublikového významu pro vyznavače rychlých kol se každoročně koná v průběhu srpna. V roce 2009 se zde uskutečnil již 39. ročník, na který zavítalo přes čtvrt milionu diváků. Bohužel závodní auta i obrovské množství návštěvníků nejsou pro přírodu Chřibů příliš vhodné. Rychlostní zkoušky z Roštína do Babic a z Halenkovic do Zdounek prochází středem přírodního parku.

6.1.2.3 Nehmotný potenciál

V chřibském regionu působilo několik vynikajících osobností, kteří zdejšímu kraji vtiskli nezaměnitelný rukopis. Patří k nim například **Antonín Rozsypal** (1890 – 1941), jenž založil v této oblasti tábornické hnutí. Narodil se v Kvasicích, proto měl do Chřibských lesů velmi blízko. Třicátá léta vzbudila u mládeže zájem o trampské hnutí, v němž mnozí viděli únik z beznaděje. Opakem trampingu bylo tábornické hnutí, které mělo usměrnit mravní hodnoty mládeže. Antonín Rozsypal chtěl podchytit kulturní činnost mládeže a dát jí správný směr. Při toulkách přírodou Chřibů se zrodila myšlenka vybudovat pro mládež stálé a trvalé letní středisko tábornického života, kde by se nejen rekreovali, ale také vzdělávali. Příhodné místo našel v Kudlovickém údolí a v roce 1935 přivítala Lesní osada mládeže první návštěvníky. Postupně bylo vybudováno koupaliště, lesní restaurace a budova Lesní školy mládeže. Úspěšně rozjetý projekt však přerušil

nástup fašismu. Jako masarykovský demokrat spolupracoval Antonín Rozsypal s odbojem, byl zatčen a umučen v koncentračním táboře Mauthausen. Na jeho památku je u budačinských skal umístěna pamětní deska s jeho jménem.

Významnou osobností zdejšího kraje byl i spisovatel **Jindřich Spáčil** (1899-1978), po němž je pojmenována naučná stezka vedoucí přírodním parkem Chřiby. Učitel a amatérský archeolog zde prožil většinu života, což se odráží i v jeho knihách.

Historické památky Chřibů jsou vyhledávaným prostředím pro filmaře. V buchlovickém zámku se natáčely zahraniční tituly jako např. Mozartova cesta do Prahy či Beethoven. Do prostor zámku byl také zasazen děj české filmové pohádky Žabí princ, v němž na sebe upozornila herečka Linda Rybová. V červnu roku 2000 se zde natáčel i jeden z dílů oblíbeného seriálu Četnické humoresky v hlavní roli s Tomášem Töppferem. Na hradě Buchlov se natáčela populární pohádka O statečném kováři a také jeden z největších filmových hitů roku 2009 – Bathory. I zde natáčel štáb seriálu Četnické humoresky. Režisér Eugen Sokolovský na Buchlově v roce 1989 natočil film Poklad rytíře Miloty.

6.2 Analýza sekundárního potenciálu

6.2.1 Analýza ubytovacích a stravovacích služeb

Typů ubytování v analyzované oblasti je několik. Můžeme je rozdělit podle toho, zda nabízejí kromě přenocování návštěvníkům další služby.

Nejatraktivnějším typem jsou zařízení, jenž mohou poskytnout komplexní nabídku co se týče stravování, programů pro trávení volného času, sportovní vyžití a rovněž dokážou uspokojit i rodiny s dětmi. Sem patří velmi vyhledávaný westernový ranč Kostelany, který kromě nabídky ubytování pro 52 osob ve dvoulůžkových pokojích a apartmánech může poskytnout sportovní vyžití v podobě bowlingu, aquacentra, půjčovny horských kol i jízdu na koních, pro návštěvníky hledající oddych slouží sauna, whirlpool a masážní salon. Nedaleko stojící sportovní hala nabídku služeb doplňuje o možnost hraní tenisu či squashe, obsahuje též posilovnu a solárium. Pro rodiny s dětmi nabízí ranč Kostelany westernové programy a různé akce. Restaurace na ranči s kapacitou 120 osob nabízí celodenní menu i speciality mexické kuchyně.

Rekreační areál Kamínka u Roštína poskytuje podobnou nabídku. Chybí relaxační zaměření, převažují spíše sportovní aktivity, neboť se nachází v blízkosti turistických tras. Může ubytovat až 128 návštěvníků a restaurace s terasou pojme 200 osob. V prostředí areálu se celoročně uskutečňuje velké množství akcí, takže každý z návštěvníků může trávit volný čas podle svých potřeb.

Omezené možnosti nabídky služeb volnočasových aktivit spojené s ubytováním a stravováním má též Hipocentrum Koryčany (120 ubytovacích míst) a rekreační středisko Ranč Vlčák u Osvětiman (120 lůžek).

Další kategorií jsou ubytovací zařízení, které nabízejí pouze nocleh a stravu. Těch je v analyzované oblasti největší počet. Nemají vlastní nabídku volnočasových aktivit, těží z atraktivnosti okolního prostředí i z akcí pořádaných jinými organizacemi. Velmi často je zde dětské hřiště či například tenisový kurt, návštěvníci je mohou pro svou potřebu využít, ale žádný konkrétní program ubytovací zařízení hostům nenabízí. Do této kategorie ubytovacích objektů v analyzované oblasti patří hotely, penziony, priváty, chaty i rekreační střediska.

Poslední kategorií diferenciací podle služeb, které mohou ubytovací zařízení návštěvníkům poskytnout, jsou ty, které nenabízejí žádné doplňkové služby, dokonce ani stravu. Sem můžeme v analyzované oblasti zahrnout turistické ubytovny a stanové kempy. Tyto zařízení z důvodu malých nákladů na lidské zdroje jsou cenově velmi výhodné a vyhledávané zvláště mladými lidmi.

Stravovací služby jsou v přírodním parku Chřiby většinou spojené s nabídkou ubytování, díky výjimečnosti regionu a místních tradic zde narazíme i na tradiční slovácká a hanácká jídla, která jsou návštěvníky velmi vyhledávaná. Jedná se hlavně o pokrmy z vepřového masa, zabíjačkové speciality, grilovaná vepřová kolena a ze sladkých jídel tradiční slovácké koláčky. To vše prokládané slivovicí nebo vínem. Analyzované území náleží z velké části do oblasti s velkou tradicí pěstování vína a proto je zde rozšířena vinná turistika, kterou může poskytnout velké množství vinných sklepů. Klasickou slováckou kuchyni nabízí například hotel U Skanzenu v Modré nebo Vinný sklep Sovín v Boršicích. Přehled hlavních ubytovacích a stravovacích kapacit je uveden v **příloze č. 1**. Bohužel vzhledem k tomu, že analyzovaná oblast spadá do čtyř okresů, není možné zjistit přesný

počet objektů určených k individuální rekreaci a počet lůžek. Velký podíl na ubytování turistů v přírodním parku Chřiby má ubytování v soukromí a v chatkách. Dle odhadů turistického informačního centra v Buchlovicích se jedná až o 30% ubytovaných. Pro malou kapacitu a velké množství objektů však priváty a chaty v příloze neuvádím.

6.2.2 Analýza dopravní dostupnosti

„Doprava je charakterizována jako činnost spjatá s cílevědomým přemísťováním osob a hmotných předmětů v nejrůznějších objemových, časových a prostorových souvislostech za použití různých dopravních prostředků a technologií“ (Zurynek, Zelený, Mervart, 2008, 12). Doprava je jedním ze základních předpokladů rozvoje cestovního ruchu. Pomocí ní můžou účastníci cestovního ruchu překlenout vzdálenost mezi bydlištěm a destinací cestovního ruchu. Návštěvníci analyzované oblasti mohou využít několik způsobů přepravy.

Silniční přeprava je v současné době nejpoužívanějším druhem dopravní infrastruktury. Srdcem přírodního parku Chřiby prochází silnice první třídy E50, která je pro svůj význam zařazena do mezinárodní silniční sítě spojující západní a východní Evropu (trasa Paříž-Norimberk-Praha-Košice-Kijev). Silnice prošla v letech 2002 a 2003 rekonstrukcí a za náklady 290 milionů Kč byly přistaveny v Chřibech dva stoupající pruhy. Bohužel je tato trasa velmi vytížena a proto neustále dochází k nebezpečným nehodám. Velmi dobře přístupná je i jižní část Chřibů. Prochází tudy silnice první třídy I/55, spojující Olomouc, Přerov, Otrokovice s Břeclaví. Ze západní strany této silnice by se v nejbližší době měla začít stavět rychlostní komunikace R55, která se napojí na dálniční síť ČR. Na jihu se pak R55 napojí na rakouskou dálniční síť. Tato komunikace se stane se velice důležitou moravskou severojižní magistrálou, která pomůže desítkám obcí s desítkami tisíc obyvatel, zbavit se zbytečné dopravy na zastaralé I/55 a zlepšit přístupnost analyzovaného území ze severní strany. Na samotném území Chřibů se nachází několik silnic 2. a 3. tříd, které jsou však ve velmi špatném stavu. Některé z nich se v zimním období neudrží a dostat se do nitra přírodního parku je mnohdy velký problém. To velmi brzdí rozvoj cestovního ruchu v této oblasti.

Železniční přeprava je oproti silniční bezpečnější, šetrnější k životnímu prostředí a také nabízí vyšší přepravní kapacitu. Okrajem přírodního parku Chřiby vede jeden z nejdůležitějších tranzitních železničních koridorů v České republice, který prošel v minulých letech rekonstrukcí. Vlaky zde dosahují rychlosti přes 150 km/hod. a proto je v tomto regionu železniční přeprava i rychlejší než silniční. Bohužel návštěvník Chřibů se železnicí dostane pouze na okraj analyzované oblasti a proto musí využít doplňkovou dopravu.

Pro zahraniční návštěvníky Chřibů se nabízí možnost využít **letecké přepravy**. Neveřejné mezinárodní letiště Kunovice leží od přírodního parku cca 10 km. Nabízí však většinou pouze charterové lety a slouží hlavně Slováckému aeroklubu Kunovice, který zde nabízí vyhlídkové lety pro veřejnost, kurzy létání, tandemové seskoky atd. Návštěvníci Chřibů proto využívají spíše letiště Brno – Tuřany a dopravu po silnici E50.

V poslední době je velmi atraktivní pro turisty v blízkosti analyzovaného regionu **vodní přeprava**. Bařův kanál vznikl ve 30. letech minulého století jako levná cesta dopravy lignitu (hnědého uhlí) do Bařových závodů v Otrokovicích a Zlíně. Od roku 1995 se Bařův kanál stává využitelný pro turisty, nákladní přeprava je zde zakázána. V současnosti měří kanál 60 km a je využíván jako turistická vodní cesta. Lidé zde tráví dovolenou, víkendové pobyty, nebo přijíždějí ve svém volném čase, aby se svezli na lodi, k řízení které nepotřebují žádné povolení či průkaz. V roce 2008 byl Bařův kanál pátou nejnavštěvovanější památkou ve Zlínském kraji (<http://www.czechtourism.cz/>).

6.2.3 Analýza doprovodných služeb

Cennou devizou přírodního parku Chřiby je jeho možnost celoročního využití pro turisty. Analyzované území těží z zachovalé přírody, kombinace bukových a bukodubových lesů z něj dělá jedno z nejstabilnějších území České republiky. Jedinečné kulturní památky, spolu se sítí turistických a cykloturistických tras jsou atraktivní pro návštěvníky v kterémkoliv ročním období. Nalezneme zde velmi hodnotné lokality krajinářské, ale i přírodovědné, romantická lesní zákoutí, skaliska, studánky, potoky, hluboká údolí i místa s dalekým rozhledem. Četné

archeologické lokality nám podávají svědectví o osídlování krajiny i o budování a slávě Velkomoravské říše. Středověká a novověká historie zde zanechala také velké množství památek, mezi nimiž vévodí několik hradů a zámků. Mnohá místa jsou opředená zajímavými místními pověstmi. Chřiby jsou především doménou pěší turistiky a cykloturistiky. Pokud chceme putovat, pak máme možnost zvolit ještě jeden prostředek – koně. Ranč v Osvětimanech a Hipocentrum v Koryčanech nabízejí možnost vyjížděk na koni do krásné chřibské přírody, v Koryčanech lze navíc absolvovat hiporehabilitaci, která pomáhá tlumit některé nepříjemné bolesti. Chřiby se mohou pochlubit několika oblíbenými horolezeckými lokalitami. Dovolenou u vody můžete prožít u přehradní nádrže Osvětimany nebo v Buchlovicích-Smraďavce u vodní nádrže Nad Sovínem. Ve Smraďavce jsou také známé lázně Leopoldov.

Analyzované území je protkáno množstvím turistických stezek. O jejich značení se stará Klub českých turistů oblast Valašsko – Chřiby. Na území je několik důležitých turistických křižovatek, nejhlavnější z nich je bývalý zájezdní hostinec na Vlčáku, kde se setkávají značky všech barev. Lesní penzion Bunč je výchozí cestou pro návštěvníky rozhledny Brdo a křižovatky turistických cest na hřebeni Chřibů doplňuje památník u Křížku, odkud se dá dojít ke hradu Cimburk, k Sv. Klimentu i ke skalisku Kozel. Žlutá „Cesta partizánského oddílu Olga“ je nejdelší pěší trasou, která prochází Chřiby, měří 57,5 km a spojuje historická místa spojená s působením partyzánů v této oblasti za druhé světové války. V oblasti Chřibů se nachází i pět naučných stezek, které vedou přes cenná historická či přírodní území (viz analýza přírodních předpokladů). Seznam turistických tras v přírodním parku Chřiby je **v příloze č. 2**.

Cykloturistické trasy jsou trasy vhodné k cestování na kole. Jsou vedeny turisticky zajímavými oblastmi s využitím silnic s menším provozem, jakož i polních a lesních cest, případně pěšin sjízdných na kole. Účelem těchto tras je umožnit široké veřejnosti rekreační i sportovní vyžití spolu s poznáváním krajiny, přírodních kulturních a historických památek tak, aby zároveň došlo k maximálnímu možnému omezení nepříznivých vlivů a ohrožení cyklistů silničním motorovým provozem. Vinařskými obcemi na jižním okraji Chřibů prochází cykloturistická

trasa Moravská vinná stezka, která spojuje město Znojmo s Uherským Hradištěm. Nabízí 300 km putování krajem vína, a protíná 70 vinařských obcí využitím sítě místních cyklotras. V daném regionu jsou to Boršice, Buchlovice, Tupesy, Velehrad a Modrá. Cyklotrasy se dělí podle úrovně na čtyři skupiny. Trasy mezinárodní mají jednomístné označení 1-9, trasy celorepublikového významu mají dvouciferné značení, trasy nadregionální mají třímístné značení a místní trasy mají v názvu čtyři čísla. V analyzovaném území se nachází pouze jedna trasa nadregionálního významu (č. 473) vedoucí z Rajhradic u Brna do Otrokovic, která prochází přes Koryčany směrem na Bunč. Seznam cyklotras místního významu, procházejících analyzovaným územím jsou uvedeny v **příloze č. 3**.

Na území Chřibů můžeme nalézt i doplňkové služby v oblasti zimních sportů. Přestože pohoří se nenachází ve příznivé nadmořské výšce, je zde několik lokalit, ve kterých se dá lyžovat až do pozdního jara. Nejpopulárnějším střediskem je Ski – areál Stupava, kde je 1190 metrů sjezdovek. Pro návštěvníky je zde připraveno široké spektrum služeb, umělé zasněžování, večerní lyžování, lyžařská škola i freestyle park pro milovníky snowboardu. Omezený počet služeb nabízí i další sjezdovky v Chříbech – 400 metrů a 100 metrů dlouhé sjezdovky v Osvětimanech, 450 metrů dlouhá sjezdovka v Břestku a 350 metrů dlouhá sjezdovka v Koryčanech. Podrobný popis služeb uvádím v **příloze č. 4**.

Na území Chřibů byla nově vytyčená i trasa pro příznivce běžeckého lyžování. Důvodem byla snaha soustředit běžkaře na hlavní hřeben Chřibů a zabránit tak rušení zvěře v zimním období. Stezka byla vybudována Lesní správou Buchlovice a Lesů České republiky, s.p. za finanční podpory fondů Evropské unie v roce 2008. Lyžařská trasa vede přes celý hlavní hřeben Chřibů, od Bohuslavic ke Křížku a dále k pískovcovému skalisku Kozel. Poté se dělí na dvě trasy, které se spojují na Vlčáku a přes Bunč a Budačinu končí stezka v Otrokovicích. Celková délka je 45 km. Náklady na její vybudování se vyšplhaly na 1 064 000,- Kč.

Jednou z doplňkových služeb v analyzovaném území je možnost jízdy na koni – hipoturistka. Kromě Hipocentra v Koryčanech, který nabízí kromě hipoturistiky i hiporehabilitaci, lze nalézt na území Chřibů centra pro hipoturistiku ještě v Buchlovicích, Osvětimanech, a Zdounkách.

Atraktivní službou pro turisty je nabídka vyhlídkového letu balónem. Organizuje je společnost Zepelín CZ se sídlem v Kunovicích, ale startovní místo má v obci Břestek. Zde také plánuje tato společnost v roce 2010 vybudovat centrum provozování vyhlídkových letů, včetně možnosti ubytování, stravování, relaxace, spolu se školící místností a nabídky teambuildingů s dalšími volnočasovými aktivitami.

Chřiby mohou znamenat rovněž dovolenou u vody. Přehradní nádrž Osvětimany, zvaná též Březina nabízí možnosti vodní rekreace, rybolovu a v zimě bruslení. Kromě toho je v obci koupaliště s bazény pro plavce, dětským brouzdalištěm, skluzavkami, hřištěm na plážový volejbal a občerstvením. V Buchlovicích, v části obce Smraďavka, je vodní nádrž Nad Sovínem, spíše známá jako Smraďavka. Tady uprostřed lesů můžete rybařit, oddávat se vodním sportům, plavání, nebo vyrážet na kole či na koni do okolí. Ve Smraďavce jsou také známé lázně Leopoldov. Rybařit můžete také na nádrži v Modré. V Kostelanech lze využít místní krytý bazén, v Lubné nebo v Roštině místní koupaliště.

V oblasti Chřibů působí též nevelký horolezecký klub, který sídlí v Kyjově. V analyzovaném území je několik horolezeckých oblastí, Kozel, Zlobivá skála, Karlova skála, Zbojník, Osvětimanské skály, Skály pod Barborkou, Břestecská skála, Buchlovský kámen, Komínky a Bulačina. Na některých skalách je však lezení zakázané a horolezecký klub se stará především o jejich ochranu.

6.3 Analýza terciárního potenciálu

6.3.1 Mikroregiony v analyzovaném území

Mikroregion Chřiby – byl založen v roce 1998, zahrnuje 9 obcí ze tří okresů (Kroměříž, Uherské Hradiště, Zlín) a dva podnikatelské subjekty. Rozkládá se na území 9000 ha. Svazek vznikl za účelem rozvoje cestovního ruchu. Toto sdružení má vytvořen Strategický rozvojový plán Mikroregionu Chřiby, jinak nevykazuje žádné větší iniciativy. Společně s Mikroregionem Buchlov nabízí páteř nabídky cestovního ruchu v analyzovaném území.

Mikroregion Buchlov – je svazkem 14 obcí, jejichž katastry leží v oblasti pohoří Chřiby na Moravském Slovácku a žije zde více než 12 500 obyvatel. Obce vytvořením mikroregionu rozvíjejí podmínky pro zvýšení atraktivnosti historicky i krajinářsky velmi bohatého území pro širokou oblast turistiky. Pro získání dotací na rozvoj území z programu Leader byla založena MAS Buchlov (Místní akční skupina). Finanční příspěvek pro LEADER se poskytuje z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF – EAGGF), jeho orientační sekce. Zkratka „LEADER“ znamená „Liaison entre les actions economic rural – Propojování akcí hospodářského rozvoje venkova“. MAS Buchlov sdružuje obce mikroregionu, šest podnikatelských subjektů a jednu neziskovou organizaci. Díky její činnosti vznikl například propagační a distribuční systém v Mikroregionu Buchlov, muzeum keramiky v Tupesích či technické vybavení archeoskanzenu v Modré.

Mikroregion Otrokovicko – svazek 14 obcí vznikl v roce 2003 za účelem koordinace činnosti při významných rozvojových a investičních akcích. Do analyzované oblasti zasahuje z východní a jižní strany však jen okrajově a v oblasti Chřibů nevykazuje větších aktivit.

Mikroregion Kroměřížsko – je tvořen 11 obcemi ležícími kolem největší z nich, města Kroměříže. Všechny obce leží na území bývalého okresu Kroměříž, převážně na pravém břehu řeky Moravy, v oblasti, kde končí úrodná rovina Hané a začínají se zvedat pahorky Chřibů. Právě touto oblastí vedou všechny důležité cyklostezky a značené turistické cesty z Hané do Chřibů, proto je tento mikroregion pro analyzovanou oblast důležitý.

Mikroregion Jižní Haná – vznikl v roce 2000 za účelem spolupráce členských obcí s regionálními agenturami na mikroregionálních projektech a spolupráce v oblasti kultury a sportu. Do Chřibů zasahuje katastrem obce Kvasice, od svého vzniku zde však mikroregion nezaznamenal žádný větší projekt.

Mikroregion Staroměstsko – Mikroregion se rozkládá na rozsáhlém a značně členitém území, kdy jednu jeho část tvoří niva řeky Moravy se svými slepými rameny, druhou pak podhůří Chřibů. Tvoří jej 19 obcí, které kromě

přírodních krás nabízejí turistům hlavně folklorní tradice a vinařství. Mikroregion se stará o rozvoj cestovního ruchu v jihovýchodní oblasti Chřibů analyzovaného území.

Mikroregion Koryčansko-Zdounecko – Mikroregion sdružuje 11 obcí, jeho cílem je rozvoj regionu. Do přírodního parku Chřiby zasahuje několika významnými obcemi. V roce 2010 dopomohl k vyhlášení barokního Střeleckého hřbitova národní kulturní památkou, přesto se území v analyzované oblasti rozvíjí hlavně zásluhou Mikroregionu Chřiby, do jehož působení některé obce též náleží.

6.3.2 Informační centra

„Turistické informační centrum je účelové zařízení poskytující informace a případně i služby ze všech oblastí souvisejících s cestovním ruchem pro potřeby návštěvníků a rezidentů, včetně postupně realizovaných rezervací služeb cestovního ruchu s využitím informační techniky“ (Pásková, Zelenka, 2002, 297).

Turistická informační centra jsou důležitým článkem praktické propagace města, regionu i celého státu. Jejich úkolem je především poskytovat návštěvníkům (domácím či zahraničním) všechny důležité informace, ale také prezentovat region tak, aby byli návštěvníci spokojeni a opakovaně se vraceli. Česká centrála cestovního ruchu ve spolupráci s krajskými úřady a s asociací turistických informačních center realizuje projekt podpory „oficiálních turistických informačních center“. Ten spočívá v zavedení jednotného značení turistických informačních center, která splňují vybraná kritéria. Tato kritéria spočívají především v nabídce kvalitně zpracovaných a aktuálních informací, velký důraz je kladen na přizpůsobení otevírací doby potřebám zákazníka, na zlepšení jazykové vybavenosti pracovníků a na správné vedení a průběžnou aktualizaci databáze informací v oblasti cestovního ruchu. Turistická centra, která nespĺňují tyto požadavky mohou naopak bránit rozvoji cestovního ruchu v dané oblasti, poškozovat dobré jméno destinace a nespokojený návštěvník se do regionu nebude vracet.

V analyzované oblasti je pouze jediné oficiální turistické informační centrum splňující požadavky České centrály cestovního ruchu. Nachází se v Buchlovicích a má několik funkcí:

- Vytváří komplexní databanku nabídky cestovního ruchu v dané oblasti. Poskytuje informace turistické, kulturní, o možnostech ubytování, stravování, o dopravě, chystaných akcích atd.
- Prezentuje analyzované území na odborných akcích, veletrzích, stará se o propagaci daného území.
- Otevírací doba je minimálně pět dní v týdnu po celý rok a nabízí návštěvníkům komunikaci ve dvou světových jazycích
- Nabízí bezplatně propagační a informační materiály, rezervaci služeb a přístup na internet.
- Za úplaty je zde možno zakoupit mapy, turistické průvodce, vstupenky na vybrané akce, také využít kopírku.

V roce 2009 navštívilo toto informační centrum 9384 turistů (<http://www.buchlovice.cz>). Mimo území přírodního parku Chřiby se nachází další informační centra, která však informace o analyzovaném území návštěvníkům poskytují. Jedná se o centra ve Starém Městě, Uherském Hradišti, Kroměříži a Kyjově.

6.3.3 Marketing analyzovaného území

Marketingovou činnost v oblasti analyzovaného území zastřešuje obecně prospěšná společnost **Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.** (CCRVM) se sídlem ve Zlíně. Jejím posláním je napomoci ekonomickému rozvoji oblasti, zvýšit návštěvnost kraje v jeho jednotlivých turistických destinacích a vytvářet síť partnerství a služeb. Ve své marketingové strategii pro rok 2009 – 2015 stanovila tyto cíle (<http://www.vychodni-morava.cz>):

- vytvářet, vyhledávat a koordinovat nadregionální turistické produkty
- koordinovat marketingové plány oblastí a realizovat marketingový plán VM
- realizovat komunikační kampaně spolufinancované krajem podílem 80/20
- organizovat a realizovat účast na veletrzích, fam/press tripech za VM
- vytvářet základní propagační nástroje: Mozaika, web stránka, magazín
- hledat další zdroje financí pro aktivity Východní Moravy a oblastí
- aktivně lobovat na nejvyšší úrovni v jednáních s hlavními atraktivitami ve snaze dosáhnout maximální koordinace se záměry oblastí!

- udržovat databanku VM, obsahující úplné obrazové a textové podklady

Jako hlavní cílové skupiny pro další rozvoj oblasti byly zvoleny páry ve věku 35-60 let bez dětí nebo s již odrostlými dětmi (Prázdné hnízdo) a páry ve věku 20-40 let s dětmi do 11 let (Aktivní rodina). Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s. chce vytvořit silnou, žádanou a atraktivní značku „Východní Morava“ se kterou by se dostala mezi šest nejnavštěvovanějších regionů v rámci České republiky. V rámci propagace se centrála v roce 2010 plánuje účastnit 8 tuzemských a 14 zahraničních veletrhů cestovního ruchu. Bohužel o mnou analyzovanou oblast přírodního parku Chřiby se Centrála pro cestovní ruch zajímá jen okrajově, návštěvníkům nabízí hlavně lukrativnější destinace Zlínského kraje, především zámek a zahrady v Kroměříži, lázně Luhačovice či Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

V rámci propagace CCRVM kromě prezentace na veletrzích vydává i různé propagační materiály, mapy oblastí a turistické průvodce. Na svých internetových stránkách má velmi podrobně popsané nabízené oblasti, spolu s kalendářem akcí. Největší událostí roku 2010 je projekt Moravská jantarová stezka II, který navazuje na úspěšně zpracovaný projekt Moravská jantarová stezka I. Jantarovou stezku využívali obchodníci v dřívějších dobách k dopravě jantaru od Baltského ke Středozevnímu moři a vedla mimo jiné i východním okrajem přírodního parku Chřiby. Proto cílem projektu je prezentace a oslovení potenciálních návštěvníků z Rakouska, Německa a Itálie prostřednictvím veletrhů a propagačních materiálů.

Na zlepšení dopravní dostupnosti, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích se zaměřuje **Regionální operační program NUTS II Střední Morava**, který zahrnuje Olomoucký a Zlínský kraj. Patří mezi 26 operačních programů, jejichž prostřednictvím Česká republika čerpá v letech 2007 až 2013 peníze ze strukturálních fondů Evropské unie. Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava a v roce 2010. Z těchto peněz bude v roce 2010 na rozvoj cestovního ruchu v přírodním parku Chřiby investováno 30 milionů Kč do hotelového, sportovního a agroturistického komplexu v Koryčanech, 8,5 milionu potom na projekt Baloncentra v Břestku.

Analyzovanou oblast přírodního parku Chřiby propaguje i množství internetových stránek. Bohužel kvalita informací se různí. Za jedny z nejzdařilejších lze považovat oficiální internetové stránky Centrály cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s. (<http://www.vychodni-morava.cz>), která však pokrývá velké území a analyzovanou oblast se zabývá jen okrajově. Stejnou strukturu a podobné informace nabízí i stránky regionu Slovácka (<http://www.slovacko.cz>), zpravované městským informačním centrem Uherské Hradiště. To se soustředí na celé Slovácko, kam patří pouze jihovýchodní část Chřibů. Oficiální internetové stránky regionu (www.chriby.cz) nejsou aktualizovány a nabízejí informace několik let staré. Částečné informace lze nalézt i na stránkách jednotlivých obcí, ty se ale soustředí pouze na nejbližší okolí. Nej kvalitnější z nich se jeví internetové stránky turistického informačního centra v Buchlovicích (<http://www.buchlovice.cz>). Naopak internetové stránky největších sídel severozápadní strany Chřibů, města Koryčany (<http://www.korycany.cz/>) a obce Zdounky (<http://www.zdounky.cz>), nabízí návštěvníkům jen kusé a velmi nepřehledné informace.

O oblasti přírodního parku Chřiby lze získat informace i z různých propagačních materiálů. Kromě soukromých organizací, které propagují svůj produkt či službu, propagační materiály vydává několik neziskových subjektů. **Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.** turistům nabízí kalendář akcí v regionu, pod sloganem „Letos se jezdí k nám“, který vydává v českém, anglickém a německém jazyce. Pro odbornou veřejnost v cestovním ruchu distribuuje též čtvrtletník Magazín Východní Morava. Návštěvníkům nabízí rovněž mapky a prospekty konkrétních míst v oblasti. **Region Slovácko** se sídlem v Uherském Hradišti nabízí turistický průvodce regionem Slovácka pro rok 2010 pod názvem „Ve víru barev a chutí“. Nabídka v katalogu je tématicky rozdělena na atraktivní cíle, doporučené trasy, programy, praktické rady a mapy regionu. Návštěvník si může zvolit mezi českou, anglickou a německou verzí katalogu. Region Slovácko vydává v několika jazycích rovněž mapky, turistické průvodce regionem, cykloturistické trasy, plány akcí atd. V menší míře se na vydávání propagačních materiálů v regionu podílí **Mikroregion Buchlov a Mikroregion Chřiby**. Každý mikroregion propaguje hlavně své okolí. Mikroregion Buchlov okolí Buchlovic a Mikroregion Chřiby obce Kostelany a Roštín. Některé velké obce

v regionu s rozvinutou nabídkou cestovního ruchu nabízí turistům materiály o své oblasti. Malou měrou pomocí vydávání materiálů a letáků se na propagaci cestovního ruchu v analyzované oblasti podílí i Česká centrála cestovního ruchu **Czechtourism**.

7 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je forma analýzy obchodního plánovacího procesu. Je to zkratka čtyř anglických slov: Strengths (síly), Weaknesses (slabosti), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby). Na základě této analýzy dokáže firma zhodnotit své silné a slabé stránky, na druhé straně dokáže identifikovat vhodné příležitosti a hrozby.

Strengths – síla (silné stránky, zaznamenává se v čem je firma dobrá, v čem má výhody oproti konkurenci a co vytváří její pozici na trhu)

Weaknesses – slabosti (slabé stránky, určují se zde věci, které firma nedělá dobře a nichž zaostává oproti konkurenci)

Opportunities – příležitosti (možnosti, kde firma může uspět, zvýšit obrát a uspokojit zákazníky)

Threats – hrozby (zde se zaznamenávají věci, které mohou způsobit ohrožení firmy, snížení poptávky a zapříčinit nespokojenost klientů)

SWOT analýza předchází marketingovému plánování a odpovídá na základní otázky:

- Kde jsme? – kde se organizace v současné době nachází
- Kam se chceme dostat? – stanovení cílů organizace
- Jak se tam dostaneme? – Vypracování marketingové strategie
- Jak poznáme, že jsme se tam dostali? – Sledování a hodnocení realizace strategie, zpětná vazba

Při zpracovávání SWOT analýzy v přírodním parku Chřiby jsem vycházel ze struktury analytické části uvedené v předchozích kapitolách. Pro přehlednost jsem zachoval rozdělení na primární, sekundární a terciární potenciál. Na základě informací získaných ze studia odborné literatury jsem pro SWOT analýzu stanovil následující oblasti, které bezprostředně ovlivňují marketingovou atraktivitu:

- Primární potenciál: Přírodní prostředí, geografická poloha, klima, ekologie
- Primární potenciál: Antropogenní předpoklady (památky, akce a události, nehmotný potenciál
- Sekundární potenciál: Ubytování, stravování
- Sekundární potenciál: Dopravní dostupnost, infrastruktura
- Sekundární potenciál: Doprovodné služby
- Terciární potenciál: Organizace cestovního ruchu, demografické faktory, hospodářství, podnikatelské prostředí atd.

Určení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb dané oblasti v níže uvedené SWOT analýze vychází z informací, které jsem získal při osobním jednání v informačních centrech a na zainteresovaných úřadech, rovněž jako ze studia odborné literatury. Zároveň jsem zahrnul vlastní poznatky a zkušenosti, neboť analyzovanou oblast velmi dobře znám. Proto je nutné na vyhodnocení SWOT analýzy nahlížet jako na subjektivní souhrn mých poznatků.

7.1 Silné a slabé stránky regionu

Primární potenciál: Přírodní prostředí, geografická poloha, klima, ekologie

Silné stránky

- Výhodná geografická poloha mezi Hornomoravským a Dolnomoravským úvalem
- Atraktivní krajinný ráz horského a podhorského typu
- Nevelká vzdálenost od Rakouska a Slovenska
- Zdravé životní prostředí
- Velké přírodní bohatství - 11 zvláště chráněných území
- Rozmanitost živočišných rostlinných druhů

Slabé stránky

- Území spadá do čtyř okresů, chybí spolupráce mezi nimi
- Oblast leží na východě republiky v nepřítli osídlené oblasti
- Středem oblasti prochází velmi frekventovaná silnice E50
- Oblast málo vnímaná jako vhodná pro aktivní cestovní ruch s krásnou přírodou
- Devastace krajiny, nárůst těžby dřeva
- Těžba lomového kamene
- Nevyužitý potenciál pro celoroční

- Zachovalé dubové a bukové lesy rekreaci
- Velká zalesněnost regionu
- Venkovský typ krajiny
- Místní zdroje kvalitní pitné vody
- Čisté ovzduší
- Pestrá nabídka přírodních atraktivit
- Krajina vhodná pro sportovně turistické využití
- Atraktivní pískovcové skály
- Lužní lesy v údolí Kudlovického potoka
- Sít' naučných stezek
- Horolezecké terény
- Lokální záplavy v údolí Kudlovického potoka
- Špatná dostupnost oblasti z důvodu neprůjezdnosti některých cest v zimě
- Analyzovaná oblast nemá přesně stanovené hranice
- Málo vodních ploch pro letní rekreaci
- Výskyt černých skládek
- Málo sněhu pro zimní rekreaci
- V místě nepůvodních smrčín hrozba polomů a vývrátů

Primární potenciál: Antropogenní předpoklady (památky, akce a události, nehmotný potenciál)

Silné stránky

- Zajímavé archeologické lokality
- Zbytky slovanských hradišť
- V oblasti se nachází 5 národních kulturních památek
- Atraktivní hrady, zámky a zříceniny hradů
- Vyhledávaná náboženská poutní místa
- Barokní hřbitov ve Střílkách – jediná památka svého druhu ve střední Evropě
- Území je spojeno s tradicí Velké Moravy
- Celonárodní poutě na Velehradě, Dny lidí dobré vůle

Slabé stránky

- Neutěšený stav některých významných památek
- Nedostatečná propagace památek
- Absence jednotné strategie propagace mezi mikroregiony
- U některých památek nevyjasněnost vlastnických vztahů
- Nedostatek financí na opravy
- Malá angažovanost státu při správě památek
- Nekoordinovanost při pořádání akcí mezi jednotlivými subjekty
- Poškozené informační tabule
- Mnoho cenných předmětů zmizelo díky krádežím (kostely)

- Lázeňská oblast Smradávka
- Archeologický skanzen Modrá, akce spojené se životem starých Slovanů
- Rozhledny a místa s dalekými výhledy
- Pomníky a hraniční kameny rozesté v oblasti
- Atraktivní zbytky protektorátní dálnice
- V oblasti se dodržuje spousta tradic
- Hodové a masopustní tradice
- Lidové kroje
- Vinařská oblast, akce a soutěže spojené s ochutnávkami vína
- Letní kulturní programy a výstavy na hradech a zámcích
- Sportovně rekreační areály
- Hipocentra
- Automobilové závody – Barum Rally
- Místa natáčení filmů
- Poškozené památky od vandalů
- Absence informačních tabulí v některém ze světových jazyků
- Památky nejsou jednotně zmapovány (pomníky, boží muka, kříže atd.)
- Špatný přístup k některým významným památkám

Sekundární potenciál: Ubytování, stravování

Silné stránky

- Dostatečná ubytovací kapacita
- Komplexní nabídka ubytování, stravování a trávení volného času v některých střediscích
- Tradiční slovácká a hanácká kuchyně
- Vinné sklepy
- Pobytové kurzy se sportovními akcemi a jízdou na koních

Slabé stránky

- Málo ubytovacích kapacit na nejvyšší úrovni (hotely)
- Málo restaurací pro cykloturisty s venkovním posezením
- Nedostatečná nabídka dětských jídel v některých zařízeních
- Málo kempů a cyklokempů
- Při dlouhodobějším ubytování nedostatek nabídky pro aktivní

- Možnosti ubytování pro rodiny s dětmi v privátech a chatkách
- Pestrá nabídka individuálního ubytování
- trávení volného času
- Menší kvalita ubytovacích zařízení, pozůstatky podnikové rekreace
- Malá propagace regionálních jídel
- Některé ubytovací objekty jsou v zimním období špatně dostupné
- Nedostatečné možnosti stravování při turistických cestách
- Rozdílná úroveň technického stavu a vybavenosti stravovacích zařízení

Sekundární potenciál: Dopravní dostupnost, infrastruktura

Silné stránky

- Silnice 1. třídy E50 procházející centrem analyzovaného území
- Dobrá dostupnost silniční přepravou i z jižní strany oblasti (silnice I/55)
- Významný železniční koridor z jižní strany území
- Letiště v Brně vzdálené 70 km
- Atraktivní vodní přeprava po Baťově kanále
- Vytvořené dopravní služby - cyklobusy

Slabé stránky

- Velmi vytížená silnice E50, nebezpečí nehod
- Nedostatečná dopravní dostupnost ze severní strany území
- Absence dálniční sítě
- Špatný stav silnic druhé a třetí třídy
- Neprůjezdnost některých silnic v zimním období
- Návštěvník využívající jinou než silniční přepravu musí se do oblasti dostat doplňkovou přepravou
- Špatná dostupnost linkovou autobusovou přepravou
- Rostoucí intenzita silničního provozu
- Nedostatečná kapacita parkovacích míst a míst pro autobusy
- Špatné značení komunikací

Sekundární potenciál: Doprovodné služby

Silné stránky

- Rozvinutá síť turistických tras
- Množství značených cykloturistických tras
- Rozšiřující se nabídka pro jezdeckví a hipoturistiku
- Hiporehabilitace
- Areály pro sjezdové lyžování
- Středem oblasti značená trasa pro běžkaře
- Možnosti sportovního rybolovu
- V některých zařízeních vhodná nabídka trávení volného času pro rodiny s dětmi

Slabé stránky

- Poškozené značení na turistických cykloturistických trasách
- Málo značených běžkařských tras
- Sjezdovky pro lyžaře špatně udržované
- Řídká síť půjčoven sportovního vybavení
- Nepřístupnost řady sportovních zařízení pro veřejnost
- Velmi špatná kvalita sportovišť a dětských hřišť
- Nedostatečná nabídka služeb typu wellnes, relaxačních regeneračních
- Málo nabídek pro zážitkovou turistiku
- Malá nabídka tradičních regionálních výrobků

Terciární potenciál: Organizace cestovního ruchu, demografické faktory, hospodářství, podnikatelské prostředí atd.

Silné stránky

- Přehledné internetové stránky a informace Centrály cestovního ruchu Východní Morava
- Dobře zpracované informace jižní strany analyzované oblasti díky TIC Buchlovice
- Bezplatná nabídka propagačních materiálů v několika jazycích
- Schopnost TIC nabídnout klientovi program na jeden a více dní

Slabé stránky

- Malá úroveň spolupráce mezi mikroregiony
- U většiny mikroregionů není stanoven program pro rozvoj cestovního ruchu dané oblasti
- Málo turistických informačních center
- Nedostatečná nabídka informací o oblasti severní strany Chřibů
- Oficiální internetové stránky nabízejí nekompletní a staré informace

- Mnoho různých internetových stránek zabývajících se analyzovanou oblastí
- Finanční stabilita obyvatel, v okolí analyzované oblasti je několik velkých firem (Hamé, Koryna, Synot, Barum)
- Tradičně dobrý vztah k půdě a zemědělství
- Chybějící regionální značka a logo (regionální logo je pouze pro celou oblast Východní Moravy)
- Nejednotná prezentace a image regionu
- Nedůvěra obyvatel v podnikání v oblasti cestovního ruchu
- Dlouhodobé vyklidňování obcí
- Výrazný podíl starších obyvatel v regionu

7.2 Příležitosti a hrozby regionu

Primární potenciál: Přírodní prostředí, geografická poloha, klima, ekologie

Příležitosti

- Zachovalá příroda a atraktivita krajiny
- Zvyšující se poptávka po zdravé a klidné krajině
- Rozvoj ekologických forem cestovního ruchu, trvale udržitelný rozvoj
- Ochrana cenných lokalit – přírodní rezervace
- Využít toho, že je oblast v rámci ČR vnímána jako zaostalá
- Rozvoj agroturistiky, chalupaření
- Projekty na rozvoj revitalizace vodních ploch vhodných pro letní turistiku
- Budování naučných stezek
- Rozvoj spolupráce se sousedními

Hrozby

- Nebezpečí poškození přírody rozvíjejícím se cestovním ruchem
- Nedůsledná ochrana životního prostředí
- Nejisté sněhové podmínky pro rozvoj zimní turistiky
- Zvyšování počtu černých skládek
- Zvýšený turistický ruch ruší zvěř, snižování jejich stavu
- Neochota ke spolupráce mezi okresy ve kterých se analyzovaná oblast nachází
- Budování slunečních elektráren bez ohledu na krajinné prvky
- Přejít z ekologičtějších forem vytápění na dřevo (ničení lesů)
- Nevhodné chování návštěvníků

Primární potenciál: Antropogenní předpoklady (památky, akce a události, nehmotný potenciál)

Příležitosti

- Rekonstrukce a zpřístupnění většího počtu památek
- Atraktivní vzhled obcí, podporující rozvoj cestovního ruchu
- Zařazení tradičních řemesel, jídel a regionálních produktů do nabídky cestovního ruchu
- Vybudování nových turistických atrakcí
- Větší nabídka aktivního trávení volného času
- Akce vycházející ze silného historického odkazu oblasti
- Rozšíření náboženské turistiky
- Organizace kulturních, sportovních a dalších akcí s pozitivními dopady na návštěvnost regionu
- Místní slavnosti (hody, masopust) v malých obcích

Hrozby

- Nedostatek financí na udržování a obnovu památek
- Problémy dlouhodobě nevyjasněných vlastnických vztahů památek
- Chátrání a znehodnocování památkových objektů v důsledku necitlivých zásahů
- Nedostatek informačních tabulí a turistických značení
- Nebezpečí zničení místních tradic v důsledku zvýšeného zájmu turistů
- Ohrožení památek nezájmem vlastníků o jejich stav

Sekundární potenciál: Ubytování, stravování

Příležitosti

- Zlepšení vybavenosti a struktury ubytovacích zařízení
- Větší nabídka komplexních služeb při ubytování (wellness, volnočasové programy)

Hrozby

- Nedostatečné zlepšení ubytování a stravování má negativní vliv na návštěvnost
- Špatná jazyková vybavenost pracovníků

- Tradice regionálních jídel
- Množství vinných sklepů i s nabídkou ubytování
- Větší množství certifikovaných ubytovacích kapacit
- Uzpůsobení nabídky jídel zahraničním návštěvníkům
- Zvýšení počtu stravovacích zařízení a úkor hostinců
- Zvýšení počtu nekuřáckých zařízení
- Výměna regionálních pokrmů za jídla „moderní doby“
- Předražení jídel a ubytování pro zahraniční návštěvníky
- Odliv strážníků z důvodu omezené nabídky zdravých a dětských jídel
-

Sekundární potenciál: Dopravní dostupnost, infrastruktura

Příležitosti

- Plánované napojení regionu na českou a rakouskou dálniční síť pomocí R55
- Udržování dosud neprůjezdných silnic v zimním období
- Zpřístupnění letiště v Kunovicích pro vybrané vnitrostátní a mezinárodní lety
- Další budování parkovacích míst u expandovaných památek
- Zlepšení spojení hromadnou dopravou v oblasti

Hrozby

- Další zhoršování kvality silnic v důsledku nedostatku financí na opravy
- Rušení železničních tratí
- Odklad vybudování rychlostní komunikace R55
- V důsledku špatné dostupnosti oblasti hromadnou dopravou zvyšování individuální dopravy, z čehož plyne růst nehodovosti, zhoršení technického stavu silnic i zátěže na životní prostředí

Sekundární potenciál: Doprovodné služby

Příležitosti

- Další rozšiřování turistických a cykloturistických tras
- Zlepšení značení tras
- Zaměření na rozvoj příležitostí pro

Hrozby

- Nedostatečná kvalita služeb může způsobit odliv návštěvníků, poškozují image oblasti
- Zlepšení nabídky alternativních aktivit

- rodiny s dětmi
- Vybudování tras dalších pro běžkaře
- Zvýšení počtu půjčoven sportovního vybavení, zpřístupnění sportovních areálů
- Rozvoj agroturistiky ve venkovských oblastech
- Zlepšení kvality služeb a jazykové vybavenosti
- Rozvoj zážitkové turistiky
- pro případ špatného počasí
- Nedostatečná odbornost pracovníků v oblasti služeb
- Ztráta zájmu o turistické cíle bez atraktivní programové nabídky

Terciární potenciál: Organizace cestovního ruchu, demografické faktory, hospodářství, podnikatelské prostředí atd.

Příležitosti

- Zlepšení spolupráce mezi mikroregiony
- Založení informačního centra na severovýchodní straně území)
- Vytvoření a propagace turistického produktu oblasti (jednotný turistický produkt
- Dodržení marketingové strategie Centrály cestovního ruchu, o.p.s.pro Východní Moravu
- Vytvoření značky a loga pro oblast přírodního parku Chřiby
- Vytvářením pracovních příležitostí v regionu udržet mladé obyvatelstvo
- Zlepšení podmínek pro začínající podnikatele
- Rostoucí význam e-marketingu a on-line rezervací

Hrozby

- Z důvodu množství mikroregionů v dané oblasti nejednotná strategie rozvoje
- Pokračování špatné spolupráce mezi podnikateli a turistickými informačními centry
- Nejednotnost a nekomplexnost poskytovaných informací z různých zdrojů a internetu
- Neustálý odliv obyvatelstva z vesnic do měst
- Prohloubení rozporů mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou
- Nedostatečná podpora rozvoje podnikatelských činností v oblasti cestovního ruchu
- Vymírání vesnic, zavírání venkovských škol

8 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Na základě SWOT analýzy navrhuji tyto opatření, které v oblasti přírodního parku Chřiby napomohou využít potenciál oblasti:

8.1 Návrhy a doporučení vycházející z analýzy primárního potenciálu

- Poznávací turistika je jednou z tradičních forem cestovního ruchu. Rozvoj této formy umožňují kulturně-historické, technické, architektonické a přírodní památky, mnoho z nich se ale nachází ve velmi špatném stavu. Rekonstrukce a trvalá péče o tyto památky zvýší atraktivitu oblasti.
- Zpřístupnění dalších objektů vhodných pro poznávací cestovní ruch (muzea, venkovské stavby atd.) spolu s vybudováním potřebné infrastruktury a služeb.
- Rekonstrukce a zmapování drobných památek (kříže, boží muka atd.).
- Využití kulturních akcí, regionálních tradic a výrobků pro rozvoj cestovního ruchu (vinařský cestovní ruch, jízda králů atd.).
- Vytvořit nabídku možností pro kongresovou turistiku (zámek Buchlovice, hrad Buchlov).
- Využití vodních ploch pro rekreační turistiku. Přehrada nad Sovínem i nádrž Březina u Osvětman nemají potřebnou infrastrukturu a dostatečnou nabídku služeb pro rekreační turistiku.
- Obnova a rozvoj vesnic, zlepšování vzhledu veřejných prostranství, zajistit výsadbu a úklid odpadků.
- Analyzovaná oblast má 11 chráněných území, ale pouze 5 naučných stezek, je nutné vybudovat pro návštěvníky trasy a informační tabule.
- Rozvíjet venkovský cestovní ruch. Vícedenní pobyty na statku, spojené s péčí o domácí zvířata, jízdou na koni, ekologickým zemědělstvím atd.
- Zlepšit prezentaci jedinečných památek (barokní hřbitov Střílky, jediný svého druhu ve střední Evropě).
- Vznik odborné publikace o osobnostech, které mají vztah k analyzovanému území.

8.2 Návrhy a doporučení vycházející z analýzy sekundárního potenciálu

- Výstavba, modernizace a rekonstrukce ubytovacích a gastronomických zařízení. Hotely pro náročnější a zahraniční klientelu, kempy a cyklokempy v příhodných lokalitách (Kudlovická dolina).
- Větší propagace regionálních jídel. Zapojení do projektu Czech specials (projekt agentury Czechtourism, Asociace Hotelů a restaurací a Asociace kuchařů a cukrářů České republiky na podporu regionálních jídel).
- Vytvořit nabídku drobné infrastruktury při turistických cestách (lavička, altán, stojan na kola, odpadkový koš, občerstvení).
- Na značených trasách místit informační tabule o turisticky významných objektech v okolí.
- Podporovat kategorizaci ubytovacích a stravovacích zařízení, rozdělení podle počtu hvězdiček bude sloužit k lepší orientaci návštěvníků.
- Zlepšení infrastruktury v oblasti. Opravit komunikace a zprůjezdnit cesty v zimním období.
- Zvýšit počet parkovacích míst (hrad Cimburk atd.)
- Zavést hromadnou autobusovou dopravu po analyzovaném území (v rámci čtyřech bývalých okresů). V sezóně by se nabídka mohla rozšířit o cyklobusy a autobusy pro turisty.
- Další budování cyklistických stezek i s tématickým zaměřením. Chybí nabídka komplexního balíčku pro cykloturisty, který by mohli využít v rámci několikadenní dovolené.
- Oprava značení u turistických tras, vytvoření míst k odpočinku.
- Dobudování tras pro běžecké lyžování (dosud pouze jedna značená).
- V rámci doprovodných služeb vybudovat infrastrukturu pro wellness turistiku, nová centra wellness nebo rozšíření v rámci ubytovacích kapacit.
- Rekonstruovat a zpřístupnit dětská hřiště, tenisové kurty.
- Rozšířit nabídku indoorových aktivit (tělocvičny, fitcentra, lezecké stěny, squash atd.)
- V analyzovaném území chybí možnost volnočasových aktivit spojených se zážitkovou turistikou.
- Organizovat vícedenní programy. Program by mohl být kombinací pěších a cyklistických výletů, rekreace, poznávání zajímavých míst atd.

- Rozšíření nabídky hipoturistiky, vytvoření značených hipoturistických tras.

8.3 Návrhy a doporučení vycházející z analýzy terciárního potenciálu

- Vytvoření loga, sloganu a marketingové značky přírodního parku Chřiby.
- Založení organizace cestovního ruchu specializující se na analyzované území a sdružující zainteresované mikroregiony.
- Zlepšení komunikace mezi mikroregiony, pořádání společných akcí, vzájemná podpora.
- Vytvořit marketingový plán, stanovující střednědobé a dlouhodobé cíle v oblasti prezentace a propagace.
- Iniciovat založení sdružení podnikatelů v cestovním ruchu, zlepšení komunikace s veřejnou správou.
- Založení turistického informačního centra (TIC) v Koryčanech (informační obslužnost severovýchodní části území)
- Podporovat podnikatele v získávání certifikátů kvality (ISO) a následně je propagovat na veřejnosti.
- Zavedení systému vzdělávání a jazykových kurzů pro pracovníky v cestovním ruchu
- Zkvalitnit a rozšířit spolupráci TIC s regionálními podnikateli – zlepšení propagace služeb, které existují, ale návštěvník se o nich nedozví
- Zlepšení internetové prezentace analyzovaného území
- Zavedení web kamer, prezentovat snímky například v programu Panorama na ČT 2

9 ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem představil oblast přírodního parku Chřiby. Nádherná krajina se zachovalými lesy a zdravým životním prostředím může nabídnout nezapomenutelnou dovolenou pro všechny návštěvníky. Velké přírodní bohatství, množství kulturních památek, historie, tradice, venkovská architektura a další atraktivity poskytují obrovský potenciál k rozvoji cestovního ruchu. Nepříliš vhodná zemědělská půda, jelikož úrodné oblasti pro pěstování plodin se nacházejí až za hranicemi analyzovaného území ani málo rozvinutý průmysl nedává příliš možností obyvatelstva k obživě. Z tohoto důvodu dochází k vyklidňování vesnic a právě cestovní ruch může být jedním z klíčových faktorů rozvoje této oblasti.

Jak ukázala má analýza přírodní park Chřiby doplácí na nevýhodnou polohu na okraji republiky, na druhé straně z ní vychází jeho neposkvrněnost a zachovalost. Může nabídnout klidnou, ekologicky čistou pobytovou turistiku, pro kterou existují předpoklady na většině analyzovaného území. Poznávací turistika může být spojena s návštěvou kulturně – historických, církevních, přírodních a dalších památek, vyznavači aktivního odpočinku mají k dispozici velké množství turistických a cykloturistických stezek. Na své si mohou přijít i zájemci o jiné formy turistiky: lázeňskou turistiku nabízí lázně Leopoldov, venkovskou turistiku spojenou s pobytem na farmě může návštěvník prožít v například v několika hipocentrech a rekreační turista najde vhodné podmínky u vodních ploch Březina u Osvětman či u přehrady Nad Sovínem u Buchlovic. Návštěvníka hledající zážitkovou turistiku určitě uspokojí například budované Baloncentrum v Břestku.

Přestože region má mnoho co nabídnout, aby se stal vyhledávaným, musí se realizovat spousta opatření. Největší nedostatky vidím v oblasti služeb, v infrastruktuře, propagaci, v nedostatku financí na obnovu památek a špatné komunikaci mezi jednotlivými zainteresovanými subjekty soukromé i veřejné sféry. Možnosti zlepšení jsem uvedl v kapitole č. 8 – Návrhy a doporučení.

V případě realizace alespoň některých mých doporučení má oblast přírodního parku Chřiby velkou možnost dalšího rozvoje. Jedná se o nádhernou lokalitu, a ta by neměla zůstat skryta návštěvníkům, neboť potenciál oblasti je obrovský. Věřím, že i má práce bude pro všechny, kteří ji drželi ve svých rukou, pozvánkou k návštěvě Chřibů.

10 SOUHRN

Má bakalářská práce obsahuje teoretickou a analytickou část. V úvodu teoretické části jsem se zaměřil na syntézu poznatků, kde jsem objasnil některé základní pojmy v oblasti cestovního ruchu a marketingu. Poté jsem specifikoval cíle a metody pomocí nichž budou cíle dosaženy. Následně se v teoretické části věnuji vymezení a charakteristice území, v němž se analyzovaná oblast nachází.

V analytické části se nejprve věnuji analýze primárního, sekundárního a terciárního potenciálu uvedeného regionu. Dále jsem provedl SWOT analýzu silných a slabých stránek i příležitostí a hrozeb. Na základě SWOT analýzy jsem specifikoval návrhy a doporučení vedoucí k rozvoji analyzované oblasti, které by měly sloužit k využití potenciálu oblasti.

11 SUMMARY

My Bachelor Thesis consists of theoretical and analytical part. The introduction concentrates on synthesis of findings, where I explain some of the tourism and marketing terminology. After that I specify objectives and methods used to reaching these objectives. Last part in the theoretical section is devoted to setting and characteristics of territory, in which the analyzed area is located.

The analytical part initially analyzes the primary, secondary and tertiary potential of the above mentioned area. Further, I apply SWOT analysis to determine strengths versus weaknesses, and opportunities versus threats. Based on the SWOT analysis, I deliver propositions and tips for development of the analyzed area, which should lead to utilization of the area's potential.

12 REFERENČNÍ SEZNAM

Baščan M., Jilík J., Žižlavský B., (2005), *Svatý Kliment u Osvětiman v zrcadle dějin*. Hýsly: Alcor Puzzle.

David P., Dobrovolná V., Soukup V., (2005), *Průvodce po Čechách Moravě a Slezsku – Chříby*. Praha: Nakladatelství S&D.

Dubovský A., (1998), *Kostelany a okolí*. Přerov: Nakladatelství Europrint.

Foret M., Foretová V., (2001), *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing.

Fromel K., (2002), *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Hesková M. a kolektiv, (2006), *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Nakladatelství Fortuna.

Horner S., Swarbrooke J., (2003), *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing.

Hrabec J., Mikula F., Stratil K., (1998), *Chříby – Turistický průvodce*. Uherské Hradiště: LV Print.

Jakubíková D., (2009), *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing.

Janečková L., Vašíková M., (2001), *Marketing služeb*. Praha: Grada Publishing.

Kesner L., (2005), *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada Publishing.

Kiráňová A., (2003), *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Nakladatelství EKOPRESS.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007 – 2013. (2006). Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

Kotler P., (1992), *Marketing management: analýza, plánování, využití, kontrola*. Praha: Victoria publishing.

- Kotler P., (2001), *Marketing management*. Praha: Grada Publishing.
- Květ R., (2003), *Duše krajiny – staré stezky v proměnách věků*. Praha: Nakladatelství Akademie věd České republiky.
- Mackovčín P., Matková M. a kol. (2002), *Chráněná území ČR – Zlínsko*. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno.
- Moldan B., (2001), *(Ne)udržitelný rozvoj ekologie – hrozba i naděje*. Praha: Nakladatelství Karolinum
- Moravec I., Novotný R., Folbergerová R., Stříbrná M., (2006), *Venkovská turistika*. České Budějovice: Centrum pro komunitní práci.
- Němec J. a kol., (2002), *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Nakladatelství Paido.
- Ocásek J., (1966), *Salašská tragédie*. Brno: Nakladatelství Rudé Právo.
- Palatková M., (2006), *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing.
- Pásková M., Zelenka J., (2002), *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Pávková J. a kol., (1999), *Pedagogika volného času*. Praha: Nakladatelství Portál.
- Payne A., (1996), *Marketing služeb*. Praha: Grada Publishing.
- Zurynek J., Zelený L., Mervart M. (2008), *Dopravní procesy v cestovním ruchu*. Praha: ASPI

Zákony

Zákon č. 114/1992 Sb., ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 20/1987 Sb., ze dne 30. března 1987 o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

<http://www.chriby.cz/index.php> - oficiální portál turistické oblasti Chříby.

<http://nature.hyperlink.cz/index.htm> - chráněná území Zlínského kraje

<http://www.borsice.cz/> - oficiální internetové stránky obce Boršice

<http://www.buchlovice.cz/> - oficiální internetové stránky městyse Buchlovice

<http://www.obekarolin.cz/> - oficiální internetové stránky obce Karolín

<http://www.archeoskanzen.cz/> - oficiální internetové stránky archeoskanzenu

Modrá

<http://www.korycansko-zdouneco.cz/strilky/> - oficiální internetové stránky obce

Střílky

<http://www.velehrad.eu/> - oficiální internetové stránky akce Dny lidí dobré vůle

<http://www.velehrad.cz/> - oficiální internetové stránky obce Velehrad

<http://cimburk.branapamatek.cz/> - oficiální internetové stránky hradu Cimburk

<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/> - slovník cizích slov

<http://www.mmr.cz/> - oficiální stránky ministerstva pro místní rozvoj

<http://www.dalnice-silnice.cz> – stránky o dálniční a silniční síti ČR

<http://www.czechtourism.cz/> - oficiální stránky české centrály cestovního ruchu

<http://www.stupava.cz/> - oficiální stránky lyžařského areálu Stupava

<http://www.mikroregionstaromestsko.cz/> - oficiální stránky Mikroregionu

Staroměstsko

<http://www.korycansko-zdouneco.cz/> - oficiální stránky Mikroregionu Koryčansko

– Zdouneco

<http://amapy.centrum.cz/> - mapy České republiky

<http://www.mkcr.cz/> - oficiální stránky Ministerstva kultury ČR

<http://www.mzp.cz/> - oficiální stránky Ministerstva životního prostředí ČR

<http://www.vychodni-morava.cz> – oficiální stránky Centrály cestovního ruchu

Východní Moravy, o.p.s.

<http://www.rr-strednimorava.cz/> - oficiální stránky Regionálního operačního programu Střední Morava

<http://www.slovacko.cz> – oficiální internetové stránky regionu Slovácko

<http://www.korycany.cz> – oficiální internetové stránky města Koryčany

<http://www.zdounky.cz> – oficiální internetové stránky obce Zdounky

13 PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Přehled hlavních ubytovacích a stravovacích kapacit v analyzovaném území

Název zařízení	Počet lůžek	Stravování	Poznámka
HOTELY			
Hotel Buchlov Park (Buchlov)	80	Restaurace	Hvězdičky ****
Hotel Buchlovice	37	Restaurace 60 míst	Hvězdičky ****
Hotel Mlýn (Velehrad)	52	Restaurace 78 míst	Hvězdičky ****
Hotel U Velehradu (Modrá)	45	Restaurace	Hvězdičky ***
Ranč Kostelany	52	Restaurace 120 míst	
Hotel U Skanzenu	34	Restaurace 96 míst	
PENZIONY			
Penzion Lovecký zámek (Buchlovice)	43	Restaurace 50 míst	Lázeňské procedury
Penzion Na náměstí (Buchlovice)	18		Vinný sklep
Penzion Lázeňský dům (Buchlovice)	35		
Penzion Knop (Buchlovice)	12		
Penzion u Buchlovského zámku (Buchlovice)	8	Restaurace	
Penzion U Janošků (Osvětimany)	9		
Penzion V koutě (Zlechov)	12		Kavárna
Lesní penzion Bunč	50	Restaurace 60 míst	
Penzion Domov (Koryčany)	28		Hvězdičky *
Penzion Kuželna (Modrá)	13	Restaurace	
Penzion Hájovna u Zdravé vody (Koryčany)	8		
REKREAČNÍ STŘEDISKA (RS)			
RS Dopravák (Buchlovice)	84	Jídlna	
RS ZO Vetropack (Buchlovice)	42		Kuchyňka
RS Ječmínek (Osvětimany)	75		Kuchyňka
RS Ranč Vlčák	120	Hostinec	
Ranch Rovná (Jankovice)	80	Jídlna	
RS Kamínka (Roštín)	128	Restaurace 100 míst	
RS U Klokana Koryčany	91	Restaurace	
AUTOKEMPY			

Autokemp Buchlovice	135		
Autokemp Velehrad	80		
Autokemp Koryčany			
OSTATNÍ			
Hipocentrum Koryčany	120	Jídlna	
Sportovní areál U Šimčíků (Zdounky)	6	Restaurace 40 míst	
Hostinec na Salaši (Salaš)	14	Restaurace 60 míst	

Příloha č. 2

Nejfrekventovanější pěší turistické trasy v analyzovaném území

Odkud – Kam	Délka trasy
Staré Město – Velehrad – Salaš	11,5 km
Velehrad – Buchlov – Buchlovice	11 km
Salaš – Zlacká studánka – Jankovice	4 km
Jankovice – Bunč – Salaš	12 km
Bunč – Brdo – Roštín – Bunč	9 km
Salaš – Bunč – Komínky – Napajedla	22 km
Salaš – Bunč – Salaš	12 km
Salaš – Vlčák – Brdo – Bunč	11 km
Salaš – Vlčák – St. Hutě	13 km
Bunč – Komínky – Zdounky – Divoky – Těšánky	10 km
Vlčák – Roštín – Morkovice	14 km
Vlčák – Zástřizly – Střílky	6,5 km
Vlčák – Lískovec – Koryčany	12 km
Břestecská skála – Salaš	5 km
Břestecská skála – Buchlov	3,5 km
Břestecská skála – Buchlov kámen – Buchlovice	10 km
Buchlovice – Buchlov – Břestecská skála	6 km
Buchlovice – Buchlov kámen – Salaš	13 km
Buchlovice – Vlčák – Brdo – Bunč – Salaš	23 km
Buchlovice – Osvětimany – Buchlov	11 km
Buchlovice – Cimburk – Koryčany	16,5 km
St. Hutě – Sv. Kliment – Osvětimany	13,5 km
Osvětimany – Koryčanská kaple – Koryčany	10,5 km

Příloha č. 3

Cyklistické trasy místního významu procházející analyzovaným územím

Číslo trasy	Odkud – Kam	Délka trasy
5150	Osvětimany – Staré Město	34,4 km
5151	Osvětimany – Uherské Hradiště	26,5 km
5152	Osvětimany – Smradávka	8,3 km
5153	Osvětimany – Buchlov	13,9 km
5154	U Křížku – Smradávka	12,6 km
5155	Serpentýny – Serpentýny	7,2 km
5156	Korytiny – Velehrad	7,7 km
5157	Králův stůl – Nad Modrou	4,2 km
5158	Motorest Samota – Bunč	9,5 km
5159	Staré Hutě – Buchlovice	11,5 km
5012	Koryčany – Kroměříž	30 km
5013	Uherské Hradiště – Prostějov	57 km
5014	Staré Město – Trávník	24 km
5015	Kvasice – Spytihněv	15 km
5017	U Svatých – Tabarky	8 km
5018	Roštín – Velehrad	17,6 km
5019	Cetechovice – Velehrad	17,2 km
5050	Uherské Hradiště – Nedakonice	18 km

Příloha č. 4

Nabídka služeb lyžařských areálů v přírodním parku Chříby

	Stupava	Břestek	Osvětimany	Koryčany
Délka sjezdovek	1190 m	450	500 m	350 m
Počet sjezdovek	6	1	2	2
Obtížnost	Modrá, červ.	Modrá	Modrá, červ.	Modrá
Přepravní kapacita	2500 os/hod	1200 os/hod	1880 os/hod	300 os/hod
Uměle zasněžování	Ano	Ano	Ano	Ne
Osvětlení	Ano	Ano	Ano	Ano
Občerstvení	Restaurace	Restaurace	Restaurace	Bufet
Ubytování	V místě	V místě	V místě	V místě
Lyžařská škola	Ano	Ano	Ano	Ne
Druh platby	Čip. Karta	Pernament.	Čip. Karta	Hotově
Provozní doba	Po-Ne	Po-Ne	Po-Ne	Pá-Ne
Snowpark	Ano	Ne	Ne	Ne
Půjčovna lyží	Ano	Ne	Ano	Ne
Web kamera	Ano	Ano	Ano	Ne

Příloha č. 5

Přehled mikroregionů v analyzovaném území

Název	Seznam členů
Mikroregion Chříby	<p><u>Obce:</u> Bařice-Velké Těšany, Halenkovice, Janovice, Kostelany, Kudlovice, Lubná, Roštín, Vrbka, Žlutava</p> <p><u>Podnikatelské subjekty:</u> Ranč Kostelany s.r.o. Rudolf Jelínek a.s.</p>
Mikroregion Buchlov	<p><u>Obce:</u> Boršice, Břestek, Buchlovice, Hostějov, Medlovice, Modrá, Osvětimany, Salaš, Staré Hutě, Stříbrnice, Stupava, Tupesy, Velehrad, Zlechov</p>
Mikroregion Otrokovicko	<p><u>Obce:</u> Bělov, Halenkovice, Karlovice, Komárov, Kurovice, Lhota, Machová, Napajedla, Nová Dědina, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Spytihněv a Žlutava.</p>
Mikroregion Kroměřížsko	<p><u>Obce:</u> Bařice-Velké Těšany, Bezměrov, Jarohěvice, Kroměříž, Lubná, Lutopecny, Rataje, Skaštice, Střížovice, Šelešovice, Zlobice</p>
Mikroregion Jižní Haná	<p><u>Obce:</u> Hulín, Tlumačov, Kvasice, Chropyně</p>
Mikroregion Staroměstsko	<p><u>Obce:</u> Babice, Boršice, Huštěnovice, Jalubí, Jankovice, Kostelany nad Moravou, Košíky, Nedakonice, Ořechov, Polešovice, Staré Město, Sušice, Traplice, Tučapy, Tupesy, Újezdec u Osvětiman, Vážany, Zlechov, Kudlovice</p>
Mikroregion Koryčansko-Zdounecko	<p><u>Obce:</u> Cetechovice, Honěnice, Chvalnov-Lísky, Koryčany, Roštín, Střílky, Soběsuky, Troubky-Zdislavice, Zástřizly, Zborovice, Zdounky</p>